

Draugai, skaitykit ir platinkit "Kovą"!

Politikos, Ekonomijos ir Literatūros Sanvaitinis Lankraštis

LEITUVIU SOCIJALISTU SANJUNGOS ORGANAS

Prekiuoja: metui \$2, pusmečiui \$1. Adresas: 1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1906, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 36. Philadelphia, Pa. 3 d. Rugsėjo, [September] 1909 m. Met. V.

Darbininku Organizacijos Itekingumas.

DARBININKŲ Organizacija—palaima žmonijos. Ji veda žmoniją prie laisvės, laimės ir tobulybės.

Patvirtinimui tų sakinių paimsime prirodymus, kuriuos vienas Vengrijos gimnazijos profesorius Robert Braun, surinkęs apskelbe socijalskai-moksliskame vengrų laikraštyje «Hussadik Szazad», kame matome, kad darbininkų organizacija turi didelę įtekmę ant žmonių įpročių ir tobulinimosi.

Minėtasis profesorius savo ankietai paėmė tik vieną didelį miestą Marosz—Vasarhely, kur randasi 1700 suorganizuotų darbininkų. Vidutinišką uždarbį darbininko Braun paduoda nuo 884 iki 1073 koronų metams. Viešpataujant tarpe liaudies girtuoklybei, skurde ir nedatekliai tarp jos dideli: tarp 1052 tarytų asmenų atrasta tik 452 lovų; taigi didelė pusė, nes 600 darbininkų ten neturi net lovos. Kadangi vedusių darbininkų uždarbis nepakaktinas šeimynos užlaimumui, moters turi teipgi eiti uždarbiant fabrikuose, todėl auklėjimas kuditų labai apverktinas; tas yra priežastim didelio marumo tarpe vaikų. Išlaukinės gyvenimo sąlygos pletoja paleistuvystę ir girtuoklybę.

Ir tokiose liudnose gyvenimo apystovose Brauno ankieta randa, kad tik socijalistiška darbininkų organizacija gelbsti liaudį nuo baisaus nupuolimo, kad socijalistų organizacija savo įtekmę sumoralina ir auklėja. Tarpe organizuotų darb-

ninkų ir dirbančiosios liaudies paskendusios tamsybės kudrose apsireiškia milziniškas skirtumas kas link viso jų gyvenimo budo. Organizuočių darbininkų gyvenimas varžiai rišasi su liaudies vienijimosi besiplėtojimu. Organizuoti darbininkai socijalistai rengia šventadieniais ir liuosom valandom populiariškai-moksliskas paskaitas, gražius pasilinksminimus, muzikaliskus vakarus, teatrus ir koncertus. Organizacijos kuopos turi nusisamdę bei nusipirkę nuosavius susirinkimas kambarius. Nariams draudžiama girtuoklianti ir grieštai už drausta pardavoti svaiginančius gėrymus. Abelnai nuo laiko susitverimo organizacijos (6 metai) tarp organizuočių darbininkų gyvuoja paniekinimas girtuokliams, girtuoklybę palaiko už didelį pažiaminimą susipratusio proletaro. Iš tos priežasties ties auga tarp narių įsimylėjimas į skaitymą knygų. Ant kiek neorganizuotiems darbininkams stoka yra kokių-nors pasiskaitymui knygelių, ant tiek organizuočių socijalistų namuose galima rasti gausumą įvairių knygų, kai-kur čielus knygynėlius. Braun, ištikro labai stebisi, kad pas vieną darbininką socijalistą radęs net 70 knygų, tarp kurių daug brangių moksliskų ir socijologijos veikalų.

Svarbiausia organizacijos įtekmė tai išsiplėtojimas solidariskumo. Savitarpinė pašalpa tarp organizacijos narių yra neprisakyta jokiais įstatais, tačiau reikalaujantie jie jos niekad ilgai nelaukia. Jaigu darbininką, priklausantį prie organizacijos valdžia paima karumenėn, palikus jo šeimyną be vaistų

CLAWSKI
Philadelphia,
SALIUNAS.

Lietuviški kre-
penti cigari,
geriausia deg-
nė McHenry,
Treiner ir kin,
Linksmas vis-
geras patar-
mas, grina lo-
tuviaška kalba.

ownacki

Philadelphia,
r. Vynycza
niski ir uros-
eriai, Arilka
cykit pas tauti

14-25
2000 A.

BRUNO
IP ROVNO
PHILADELPHIA, P.
ryto. Nuo 2 iki 12
o 6 iki 8 vakar.
rusiskai ir lenkiskai.

gyvenimui, organizacija aprupina tokią šeimyną užlaikydama ją iš tam-tikrų fondų. Panašių pavyzdžių prof., Braun pri vedė labai daug ir baigia savo straipsnį atkartojimais, kad socialistų organizacija yra tarp minėto miesto darbininkų vietinė įstaiga, kur darbininkas randa tikrai draugišką paramą gyvenime, aprupinimą ir marališką pakelimą, ko darbininkui atsako valstybės ir bažnyčios įstaigos. Ir sako: «Ar galima stebėtis, kad tarp darbininkų dėga neapykanta valstybės ir bažnyčios įstaigoms, kurios naudodamosios darbininkų spēku produkcija, daigi stengiasi griauti tą įstaigą, kurią darbininkai savo pagalbai su susitvėrė».

Jaigu prie to da pridursime socialistiškų organizacijų draugijiniai—politišką reiškimą kovoje dėl nelemto, netikusio draugijos suredymo, tai suprasime kokią įtekmę socialistų organizacija gal turėt ant žmonijos tobulinimosi.

Besitobulinant žemesnies draugijos klodams ir augštesniejie verčiami prie augštesnio žmoniškumo, prie civilizavimo, arba prie pildymo civilizacijos reikalavimų.

Spėka ir didumas darbinikiškos organizacijos įtekmės juo gražesnius vaisius ir geresnes pasekmes turi, juo toj organizacijoje solidoriškesnis, bendresnis, nuoseklesnis, rimtesnis jos narių veikimas, juo nariai organizacijos ir jos presa nuosekliau atlieka savo užduotis

Nors prie organizacijos augimo ir plėtojimosi susideda daug faktorių, ekonomiškasis išsiplėtojimas, politiškos šalies padėjimas, sociališkai politiški nuotikiai ir draugijinis sugyvenimas prisideda prie darbininkų socialistiškos organizacijos plėtojimosi ir tokiu būdu didinimo darbinikiško judėjimo, bet da daugiau organizacijos stiprumas ir įtekingumas priklauso nuo energijos agitatorių ir nuo sąlydžio narių besidaravimo arba pildymo savo pereinimų.

Tiesa negalma užginčyti to, kad juo organizacija nariais skaitlingesnė, tai ir jos spēka didesnė, bet jos įtekingumas visgi daugiau priguli ne nuo narių skaitlingumo, vien nuo nuoseklumo jų darbavimosi, nuo įvykdymo gerų sumanymų ir nuo supratimo tų sumanymų.

Pavyzdžiui ir mūsų lietuvių socialistų sąjunga narių skaitlingumu rodosi negali nepasididžiuot gyvuodama nuo kelių metų, tačiau jos įtekmė ant mūsų visuomenės turėtų but daug didesnė negu yra. Tikros priežasties dėlko organizacija neišsivysto ir neturi tos įtekmės, kokią turėtų turėti, sunku atrasti, bet, rodos, reikalingiausia butų atydžiau žiurėti į organizacijos reikalus ir daugiau rupintis morališku narių pakėlimu, mažiau užsiimti tuščiais ginčiais, o daugiau veikti, augščiau statyti bendrus dalykus negu savo ypatas. Pas mus, regis, to nėra. Jaigu mes visi, kurie daugiau sugebim matyt platesnes mūsų gyvenimo apyreges ir suprasti bendrus reikalus, tik biskį mažiau pradėtume bruzdėti ne dėl «prima charites abzego» vien gerovei organizacijos ir draugų labui, ištikro pasekmės tokio pasidaravimo tuoj pasirodytų.

J. B. S.

Religija kapitalizmui yra apsaugojančia skyda, o socializmui — naikinančiu kardu.

SIELA AR PROTAS?

LAPELIS IŠ MOKSLO KNYGOS.

Žmogus nuo senų senovės tiki, kad jis susidėdęs iš dviejų esybių: kūno ir sielos, tačiau čia bus visai ne apie tai kalba, ar siela yra tokia, kokią žmogui įvaizdino religiškos fantazijos, ar turi kokius pavidalus. Ne, tas mokslui nedaug rupi ir tuo klausimu neužsiima, nors ir pripažįsta žmogui sielą tokią, kokią jame ją daro jo mintis ir jausmai.

Mokslinčiai senovėje tikėjo, kad šaltiniu dvasios veiksmo yra širdis. Tas matoma šventraštyje ir pas senovės Graikijos ir Romos filosofus, kaip lygiai ir pas visus mokslinčius viduramžių galybė. Pasekėju tokių pažvalgų buvęs da garsusis religijos reformatorius Malachton, nors tai pačiais laikais gyvenantis Luteris priešginiavo jam, tvirtindamas, kad versme žmogiškos dvasios veiksmo yra smegenis—protas. Rods, jau tokios pažvalgos apsišėikino ir pas Hippokratą, bet jos labai neaiškios, o garsusis Graikijos filosofas Aristoteles savo mokslu apie žmogaus protą visai tas Hippokrato pažvalgas išblaškė. Apie žmogišką protą arba smegenis, apie smegenų subudavojimą per labai ilgus metus nebuvo jokių tikrų žinių. Smegenis laikyta už minkštos medegos gabalą išsunkiantį iš sąsė skysčių, o rolė jų organizme, kaip spręsta yra tik pareigą užlaikyti širdies veiksmo ligsvarybę, per ruguliovimą tekėjimo gislomis kraujo.

Perversmes tokiose pažallose užstojo tik laikuose garsaus glodijatorių mokyklos gyditojaus Salenuso, kuris turėdamas progą tirinėti priežastis protiškų sumišimų, patyrė, kad tankiausiai garo sumišimus tie glodjatoriai, kuriems per sumušimą galvos kankolės pakliudyta smegenis. Esant nesveikoms smegenims ir dvasios veikimas žudo savo kiltumą. Tačiau Aristoteles'o mokslas per išisus amžius buvo gerbiamas, tik pabaigoje 14-to metšimėio, ypačiai 15-me metšimtyje Aristoteles'o tvirtinimai pražudė savo papedę, tačiau ir naujieji tirinėtojai atsirado ne ant savo tikro kelio. Jie priėjo prie tos nuomones, kad smegenis susideda iš dviejų dalių. Bet kaip tą galima sutaikyti su nepadalinamu vienumu sielai? Tas paragino jieškoti ko tokio, kas jungtų tas dvi smegenų dalis ir atrasta kad tarpe dviejų pusskričių, randasi da mažas organas panašus į čyčką. Ir tame organe, sulyg mokslinčiaus Karlezija tvirtinimo, slepiasi žmogaus siela.

Visos tos klaidingos pažvalgos turėjo nupulti pradėjus 19-me metšimtyje tirinėti tikrąją smegenų anatomiją, kas leido patirti, kad smegenyse koncentruojasi daugybė substeilinių nerviškių siulelių, praeinančių vienas pro kitą ir tarp jų randasi nerviniai mangeliai, vadinami ganglijonais. Toliaus patirta, kad visi tie dirksnių siuleliai ir mazgučiai arba išėina iš smegenų, arba liekasi juose ir ten užsibaigia*).

Pirmieji dirksniai gimdo judėjimus kūno narių, kiti gi tvėria išpuđžius arba atjautas. Iširta ir kitus dirksvelius persitėsiuščius tarpe mazgučių, teip vadinamus asociacijinius nervus, arba jungiančius, kurie vienija atskiras minties vaidintuves į vieną vaidintuvės arba išivaizdinimo komplektą. Abelnai pradėta tikėti, kad smegenis tik ir yra versme dvasios veiklumo, ar veiksmo, bet tolesni tirinėjimai parodė, kad tik niekuros smegenų dalis tą užduotį atlieka. Ant viso smegenų paviršiaus, susidedančio iš žiėrinės substancijos randasi eilės bruožų ir įvairiai sukrių vagų. Pas žemesnės organizacijos gyvius tų bruožų visai nėra, arba jei ir yra tai labai nežymūs. Tą faktą patirta jau Aristoteles'o laikuose, kad juo augščiau yra inorganizuotas koks gyvis juo daugiau randama ant jo smegenų paviršiaus minėtų bruožų ir sukrių vagų, juo geriau sukoplektuoti įdubimai ir užsisukimai. 18-tame metšimtyje anatomistas Hisman surado, kad dvasios veiksmi arba veiklumas priguli teipgi nuo tų sukrių bruožų ir įdubimų, esančių ant

*) Tie, kurie išėina lauk, vadinami centrifugalniais, išvidiniais moteriniais, o kurie užsibaigia smegenyse, centripetalniais, invidiniais.

smegenų, o 1 rė, kad juo t juo labiau ve yra priėmęs brieštas pak gyvių grupai lieka visas d

Mokslas bandimai da tegoriškai iš atsakančiom tampa sunail dančia; rods lios veiksmas smegenų mot gomurio ir g dama, nors j žmogaus org genise išsivyo ir gerklės ju dien yra jau sau kūno dal medicinai; di gydamas kū sergančiai ki

Kada pi tiko su ta nu matymas ir g ba vietų, tač darode, kad kalinėj smeg

Apart to smegenų žiėv rodė, kad pr vaizdinimas genų vietos. ni, tai jis ne buvo pažįstai atsiminimo fi siskas atbuki se matymo fu pažįstamą ja omenės arba duondavio: p toms funkcije jo balsą. Ir to na organizmo

Bandym: sitikime žmoj rėdamas par daiktų bei žn toks žmogus omenės praži smegenų atsa

Taigi jei; atsakančias s ties vietą, arl mą, supratim ką atnašoje l arba abstrakt susiliejė į vie pajautoms ne Psichologija išsidirba per

smegenų, o 1800 metais Francijos mokslinčiai Gall ir Forrille patirė, kad juo tirinėjamo individo dvasia atliko sunkesnes kovas, juo labiau veikė, juo tie bruožai žymesni, juo smegenų sudėjimas yra priėmęs įžymesnes atmainas. Patirta kad tie bruožai turi apibūtinamas pakraipas, teip, kad galimu yra iš jų pažinti giminiškas gyvių grupas. Tas iširtas faktas reiškia, kad smegeninė žievė atlieka visas dvasios funkcijas.

Mokslas ant tų patirimų stovėjo net iki 1870 metų, kuomet bandimai daromi ant šunų, beždžionių, o vėliau ir ant žmonių kategoriškai išrodė, kad atsakančios kūno funkcijos yra sujungtos su atsakančiomis smegenų dalimis, ir kad jeigu katra smegenų dalis tampa sunaikinta, tai ir atsakanti jai kūno dalis liekasi nepasivaldanti; rods ne visada, kartais judėjimas pasilieka, bet tikras valios veiksmas būna pertrauktas. Tokiu būdu pavyko patirti ant smegenų motorinę apylenkę surištą su judėjimais lūpų, liežuvio, gomurio ir gerklės. Tokios vietos ant beždžionės smegenų nerandama, nors jos panašumas viso organizmo sudėjimo labai artimas žmogaus organizmo sudėjimui. Tas darodo, kad tik žmogaus smegenyse išsivystė ta dalis, kuri leidžia per lūpų, liežuvio, gomurio ir gerklės judėjimus, tvirtai įvairius balsus ir padaryti kalbą. Šiandien yra jau žinoma visos smegenų dalys, kurios valdo atsakančių sau kūno dalių funkcijas, kas ir suteikia didžius palengvinimus medicinai; daugelyje atsitikimų pasisekė jau pagydyti kitaip nepagydamas kūno dalis tik atidarius kankolę ir atitaisius atsakančią sergančią kūno daliai smegenų dalį.

Kada pirmu kartu tai apreiškta, tai mokslinčiai griežtai nesutiko su ta nuomone, kad dvasios veiksmai, kaip ve, pavyzdžiui, matymas ir girdėjimas priguli tik nuo tam tikrų smegenų dalių, arba vietų, tačiau padaryti ant gyvių ir ligonių bandymai tuojuos darode, kad tikrai teip yra. Pavyzdžiui, matimą suteikia užpakalinė smegenų dalyje tam-tikra smegenų vietelė.

Apart to patirta kad abelnoj dvasiškoj funkcioj lošia rolę ir smegenų žievė. Veterinorius Munk savo iširtimais pirmutinis darodė, kad prisiminimas matytų kada tai nors paveikslų arba išvaizdinimas matomų daiktų teipgi priklauso nuo tam-tikros smegenų vietos. Jeigu pavyzdžiui tą smegenų vietą sunaikina pas šunį, tai jis nors ir mato, bet negal pažinti to, kas jam iš matymo buvo pažįstamu. Išsyk buvo manoma, kad jeigu panaikinsime tą atsiminimo funkcijos vietą, tai užstos abelnas protiškąs arba dvasiškas atbukimas, bet tirinėjimas parodė, kad sunaikinus smegenyse matymo funkcijos vjetą šuo su pagalba savo uoslės primena sau pažįstamą jam žmogų, arba šmotelį mėsos, bet sunaikinus uoslės ir omenės arba atsiminimo versmes smegenyse, negal pažinti savo duondavio: panaikinus matymą ir uoslę per apmarinimą atsakančių toms funkcijoms smegeninių vietų, šuo atsimeina savo poną išgirdęs jo balsą. Ir tokiais begaliniais tirinėjimais persitikrinta kad kiekviena organizmo funkcija surišta su tam-tikra smegenų vieta.

Bandymai buvo daroma ir su žmogum. Tiesa analogiškam atsitikime žmogus, nors gerai mato ir net supranta dalykus, bet turėdamas panaikintą atsiminimo funkcijos šaltinį, negal pažinti daiktų bei žmonių, kuriuos prieš neseniai matė. Atsitinka, kad toks žmogus tankiai suklysta savo kambaryje. Toks atminties ar omenės pražudymas kiekviename atsitikime buvo paeinančiu nuo smegenų atsakančią vietos susirgimo.

Taigi jeigu tokiu būdu atrasta, kad dvasiškos funkcijos turi atsakančias sau smegenyse motorinę vietą, išpuodžio vietą ir atminties vietą, arba kitais žodžiais sakant vietas, kurios gimdo judėjimą, supratimą ir atminimą, tai galima teipgi atrasti vietą analogišką atnašoje link labiau suabelninto supratimo, kaip tai konkretiško arba abstraktiško, t.y. supratimo dalykų, kurie būna masyviški, susilieję į vieną masą, arba tokių, kurių organizmas savo penkioms pajautoms nepaliečia, kaip ve: «tėvynė», «priedermė», idėja ir t.t. Psychologija sutinka su tuo, kad prigimtų supratimų nėra, tik tas išsidirba per pažvalgas, arba teip sakant, anklėjami intucijos. Jei-

gu panašiu būdu galima būtų įvietinti ir jausmus, tada neliktų mažiausios abėjonės, kad labiau susidesčiusieji išpuodžiai priklausos smegenų žievei. Ir ištikrujų tirinėjimai protiškai šergančiųjų smegenų parodė, kad labiau susidesčiusieji išpuodžiai apsireiškia bet greit priima klaidžias pakraipas; daugiau vienok būna, kad sumišusieji neturi jokių išpuodžių. Ir visai neįstabu, jeigu žinome, kad susinaikinus kompleksams ganglijinių celių smegenų vietose gimdančiose pajautas, sumišėlis negal turėti supratimo ir pas labiau sergančius ir teip vadinami širdies jausmai labai atbunka, o net ir kūnisko skausmo teip neatjaučia. Reiškia, kad smegenys duoda pradžių ir širdies jausmams, ką patikrina jau tie kasdien matomi faktai, jog tobulesni, juo pas ką protas geriau išlavintas, arba, kad pas tamsius žmonės net ir kūno jausmai buna rambūs.

Tarpe tų visų smegeninių vietų, gimdančių kūno ir dvasios funkcijas santaiką, užlaiko besijungiantieji įvairių ganglijonų nerviniai siuleliai. Tuos sunaikinus žuva ir sandara atskirų procesų.

Iš to, ką čia pasakyta, galima manyti, kad ir tie jautimo procesai, kurie nėra savistoviais, vien rišasi bendrovėn su mūsų jausmais ir vaidintuve, turi teipgi būti sulokalizuoti ant smegenų paviršiaus.

Nekitaip yra ir su minties procesais, kurie kyla iš vaidentuvės ir omenės ir per tai liekasi iššauktais, kad smegenyse dilgsnys pereina iš vaidintuvės į vaidintuvę. Po to visko galima paskyti, kad visi mūsų dvasiški procesai liekasi santikiuose su smegenų tam-tikroms vietoms.

Tie iširtimai parodo, kaip melagingu yra mokslas teologų apie kokią ten gyvenančią žmoguje kitą esybę gimdančią jausmus ar pajautas. Bet toks tvirtinimas, kaip lygiai ir Aristoteles'o filozofija neturi moksliskų pamatų ir turi pulti. Tokius iširtimus religijų apgynėjai bando veltui slėpti ir vadinti materijalizmu, nes kas yra iširtiamas ir darodytas tas ir yra teisybe, ir visokioms sutvertoms fantazijos nebūtybėms anksčiau ar vėliau mokslas turi pastatyti tašką.

Draugai i kova.

DRAUGAI! i kovą drąsiai be baimės!
Kruvon sutelkim savo rankas!
Tvirti vienybe eikim prie laimės,
Krūtinėmis plėškim tamsos bangas!

Štai ten jau teka saulė teisybės!—
Pirmyn! nebokim sunkių vargų!
Veikiai sulauksim dienos liuosybės,
Nepasigailėkim tiktai darbų.

Tik pets i petį i eilę stokim,
Apsiginkluokim meilės šarvais,
Eikime drąsiai, narsiai kovokim,
Sukrėskim žemę savo balsais...

Trenkim nuo sprando jungą vergijos,
Nes esam lygus sunų gamtos!...
Tas yr ne žmogus kas Laisvės bijos,
Tik niekadėjas nori tamsos!

Draugai i kovą drąsiai be baimės,
Plėškime ūkus melo tamsos,
Tegul praspinsta laisvės ir laimės
Šviesa pasaliui ant visados.

T. Klevelis.

Gana svajoti!

GANA! Nutilkit širdinės stygos!
Jūs tonus kas gi norės suprast! —

Kam da vartyti puslapius knygos,
Jei tiktai lakšta,
Neskaitant raštą,
Paselintuoju pirštu paliečia,
Bet akis jausmo darban nekviečia,
Ką sielos knygoj galės atrast!...

Nes dvasios dainą iš sielos knygos,
Vien tik dainuoja stygos širdies,—
Kas išgirs, ištirs skambesį stygos,
Jei jis be galo
Prie idealo,

Kaip oro vilniš, be triukšmo plaukia,
Tyliai, kaip meilė jaustančius šaukia
Iš apnykimo prie gyvasties.

Tiesus ir lygus kelias baltavo
Tarpe žaliųjų, tyrų laukų,
Vilčių, troškimų gėlės kvėpavo,
Liepė svajoti,
Dievo jieškoti.

Žmonių širdyse—radau Tuštybę,
Skirstkelį, ant jo stovint Piktybę
Ir begalinę Jūrę Skausmų.

Viską apsiutė ūkai tamsybės,
Dingo paveikslai gražių sapnų,
Tik vaizdai liko skaudžios tikrybės:—
Liepia kovoti,
Ne vien svajoti

Kad į tikrybę sapnus pakeisti
Tamsybės ūkus reikia praskleisti
Apveikt perkūnus baisių audrų.

J. B. S.

SANJUNGOS REIKALAI.

Pildomojo K-to Tarimas No. 3*).

Įnešimas:

Prikerdamas blanką nominacijos (formą naudotą 1908 m. nominacijoje S-gos viršininukų), aš įnešu, kad priimti tas blankas ir perduoti sekret. Purviui, kurių jau yra atspausdinta užtektinai dėl nominacijos.

Narys Pildomojo Kom. J. Kačergius.

Brooklyn, N. Y. 18. VIII. 09.

Kadangi 1. Nepažymėta kiek tų blankų yra ir kur jos.

2. Tose blankose yra vieta tik 3-iems kandidatams į kiekvieną urėdą, kas priešinasi Susivažiavimų ir V. K-to nutarimams.

3. Tame reikale jau buvo tarta P.K. susivažiavime 14. VIII. 09 todėl—

Balsuoju prieš įnešimą ir palaikau P. K-to susivažiavimo nutarimą atspausdinti naujas nominacijos blankas.

Passaic, N. J. 21. VIII. 09.

P. K. Narys P. Norkus.

Balsuoju prieš įnešimą ant tų pačių motyvų, ką Drg. P. Norkus paduoda.

New York City. 25. VIII. 09.

P. K to Narys M.M. Račiūtė.

*) PAAIŠKINIMAS. Iki šiuo P. K-to nutarimui buvo pažymėjami, kad tokia ir tokia krevilė; tolesniai bus pažymėjama tokia ir tokia tarimas, nes svarbu yra kas nutarta, bet ne kiek laisvų yra čia per P. K-tą, nes po žodžių krevilė suprantama yra popieros (dokumento) perėjimas per visus komiteto narius. Sekr. A. Purvis.

Tokiū būdu P. K-to nario dr go J. Kačergius įnešimas P. K-tui su 2 balsais prieš tą tapo atmesta.

LSS Liglaikinis Centro Sekret. Aug. Purvis.
New York City. 25. VIII. 09.

Nutarta atspausdinti naujas nominacijos blankas ir tas darbas jau atliktas. 3 tarimas nėra jokiū nutarimu, vien nutarimo bereikalingu atkartojimu, todėl veltui užima «Kovoj» vietą panašų pasikalbėjimui, tačiau tas padaryta oficijališku ir kaipo tokį privertas talpinti.

Red.

Draugu atydai!

Pranešu, jog visų kuopų sekretoriams ir pavieniams nariams (kurių antrašus turėjau), nominacijos blankas išsiuntinėju. Kurį kuopų sekretoriai bei pavieni nariai minėtų blankų neapturėjo, teiksytės pareikalaut nuo Centro Sekretoriaus, žemiau padėta antrašu, antro išsiuntimo.

Kuopos ir pavieni draugiai malonėsite nominacijos blankas išpildyt saugiai ir sugrąžint Centro Sektr. ne veliaus spalio 1 d. 1909, sekančiu antrašu:

Aug. Purvis,
218 West 124th St.
New York City

Veliaus spalio 1 d. prisiųstos blankos nebus priskaitomos, todėl dabokite laiką.

Apie tvarką išpildymo nominacijos bankų skaitykite «Kovos» N35 Pild. K-to susivažiavimo nutarimuose.

LSS Centro Sekr.

per J. Grinių.

Administratoriaus Pranešimai.

Susitvėrė naujos kuopos:

127 kp. Old Forge, Pa.

128 kp. Cherry, Ill.

129 kp. Bridgewater, Mass.

130 kp. Auburn, Me.

Visos kuopos, kurios turite čarterius, malonėkite pranešti greitai laiku «Kovos» administracijai, pažymėdamas numerį ir laiką kada čarteris išduotas.

Kurios da neturite čarterių, malonėkite greitai laiku pareikalauti, nes mūsų Sąjunga yra legalizuota pagal teises Jungtinių Valstybių, ko privalome ir prisilaikyti.

Kurios kuopos yra nepilnai gyvuojančios, kurios turi mažiau, kaip 5 sąnarius, tad jų komitetai ar likusieji sąnariai, pasistengkite kuopą atgaivinti. Negalint kuopos atgaivinti, privalote čarterį ir mirusios kuopos dokumentus atiduoti į Sąjungos centro archyvą. Čarterį ir dokumentus centro sekretoriui pasiųst, o turtą «Kovos» administracijon.

Nenuoseklumas ir neatbojimai kuopų komitetu, priveda prie klaidų administraciją ir prie jos esančius komitetus. Žvelgiant į sąnarių mokesčių knyga, pasirodo, jog daugelis sąnarių, ypač iš didmiesčių, kaip Chicago, Shenandoah ir kitų, jau nuo seniai skolingi, kuomi priveda prie pertraukimo organą siuntinėti, bet pasirodo, jog tuli draugai užsimokėję iškalno į kuopą už kelis mėnesius, kiti net už kelis metus, bet kuopų komitetų tylėjimas ir neperdavimas pinigų Sąjungos išdan, daro nesmagumą Administracijai, o ypač tiems drausams, kuriems suklaidinimo dėlei, būna pertrauktas siuntinėjimas organo. Malonėsite kuopų komitetui reguliariškiaus pinigus prisiųsti ir neužtylėt, bet pranešti, jog draugai yra užsimokėjęs.

Daug parankiau būtų, kad kuopos sąnarių antrašus permainytų kuopų sekretoriai, podraug prisiųsdami užmokestį dėlei sekantių priežasčių: sąnaris būdamas skolingas už kelis mėnesius, kre-

piasi į administraciją užsimokėję daug skolingas ir administracijai mažuma ir pav. Draugai, met paduoti teip pavarde, ant kur nime antraso, siuntinėjimą «

Protokol

laikyto

Susirinkin sekretorini išri Pribuvo š vičius, B. Gra ir Regina Verb gr Mikalaucka Lukoševičius.

Pribuvo B Keršis.

Nutarimai: 1. samdomi; samdomu Lit.

2. Ar reiki

3. V.K. s

praktiškų progr

4. Organ

iždo—6 b.; iš r

5. Kelion

6. Viešai

12 balsų.

7. Rajon

rengti praktišk

8. Naujai

čias kuopas, ra

tvirtės: turi mo

ir t.t. Jeigu c

miausios kuop

9. Atsiša

jų kuopoje yra

e. Kiek yra si

10. Buvo

prieš—6 b.)

11. Cent

susirinkimus, j

val. ir vietos st

12. Surer

teris ir Socijali

Pittsburg ir Al

Konferenc

E. Pittsbu

Gera! mu

Bet mes neatk

Vienu iš s

«Kovos» N34),

Chicago ir sak

čia sviruojanti

us inešimas P.

ug. Purvis.

us ir tas darbas
nutarimo berei-
etą panašus pa-
po toki priver-

Red.

eniams nariams
intinėjam. Ku-
nkų neapaturejo-
žemiau padėtu

cijos blankas iš-
spalio 1 d. 1909.

th St.
ork City
riskaitomos, to

aitykite «Kovos»

er J. Grinius.

rimai.

ite pranešti grei-
merį ir laiką ku-

laiku pareika-
s Jungtinių Val-

ios turi mažiam,
uriai, pasisteng-

privalote čarte
os centro archi-

4, priveda prie
is. Žvelgiant į

s sąnarių, ypač

jau nuo seniai
iuntinėti, bet pa-

ą už kelis mėne-

tylėjimas ir ne-
Administraci-

lėlei, būna per-
komitetui regi-

št, jog draugu
rašus permaly-
estį dėlėi sek-
mėnesius, kre-

piasi į administraciją, idant jam permaintytą antrašą, pranešdamas, jog užsimokėjęs į kuopą pilnai, bet pasirodo, jog jau jis kuopai daug skolingas ir skolą nenori užsimokėti, bet prigaudamas kuopą ir administraciją, nori «Kovą» už dyka gaut, net pakreipdamas mažuma ir pavarde.

Draugai, kreipdamiesi permainyame antrašo, teiksytės visuomet paduot teisingai senąjį antrašą, ir raidė į raidė savo vardą ir pavarde, ant kurio «Kovą» gaudavai, nes tankiai kreipiasi permainime antraso, daigi permainydami pavarde, kuomi suklaidinote siuntinėjamą «Kovos».

J. Grinius, Adm.

Protokolas III-čiojo Rajono XX-tos Konferencijos

laikytos rugpjūčio 22 d. 1909 m., Homestead, Pa.

Susirinkimą atidarė org. L. Verbliugevičius. Nepribuvus sekretoriui išrinko A. Baltrušaitį.

Pribuvo šie delegatai su mandatais: nuo 6 kuopos—P. Rukavičius, B. Grabauckas ir A. Baltrušaitis; nuo 88 kp.—P. Miselis ir Regina Verbliugevičienė; nuo 117 kp.—P. Kimbirauckas ir Jurgis Mikalauckas. Be mandato: nuo 50 kp.—J. Parcevskis ir Juoz. Lukoševičius.

Pribuvo Rajono sekr. B. K. Kondratavičius ir išdininkas A. Keršis.

Nutarimai: 1. Apmokamieji Sąjungos viršininkai turi but samdomi; samdyti turi Veik. Kom. Redaktorių turi samdyti su pritarimu Lit. Kom. 12 balsų.

2. Ar reikalingas organizatorius? Už—9 balsai, prieš—3.

3. V.K. sykiu su org. turi išdirbti maršrutą po rajonus ir prakalbų programą. Už—12 balsų.

4. Organizatoriui turi mokėti po 5 dol. į savaitę; iš Centro išdo—6 b.; iš rajono—6 b.

5. Kelionės lėšas organizatoriui turi apmokėti rajonai: 12 b.

6. Viešai užprotestuot prieš perkėlimą «K.» į Chicago, Ill.—12 balsų.

7. Rajono Kom. turi susirasti kalbėtojus ir prelegentus ir rengti prakalbas ir prelekcijas, kuopose; 12 b.

8. Naujai susitverusias kuopas, arba ir iš seniau gyvuojančias kuopas, rajono kom. arba organiz. turi tol tvarkyti, kol nesutvirtės: turi mokyti kaip laikyt susirinkimus, kaip užvesti knygas ir t.t. Jeigu organiz. arba kom. neparanku, turi paskirti artimiausios kuopos draugą.

9. Atsiųskite į kuopas, kad šios suteiktų žinias: a. Kiek jų kuopoje yra pilnai užsimokėjusių narių. b. Kiek yra piliečių. c. Kiek yra simpatizuojančių socializmui?

10. Buvo inešimas, kad perkelti «Kovą» į Prusus (už—4, prieš—6 b.).

11. Cenro sekr. turi išdirbti tam tikrą formą užkvietimams į susirinkimus, paliekant tuščią vietą užrašymui No. kuopos, dienos val. ir vietos susirinkimo, ir atspaudinus pardavinėti kopoms.

12. Surengti balių III Rajono vardu, išleidimui knygos «Moteris ir Socializmas». Pirmiausiai ant Soho, paskui South Side Pittsburg ir Allegheny, Pa.

Konferencija užsibaigė 5:30 val. vakare.

Rajono sekr. B. K. Kondratavičius.

E. Pittsburg, 25. VIII. 09.

«Kovos» perkėlimo dėlei.

Gerai mums žinoma, kad susivaziavimas buvo ir ką nutarė. Bet mes neatkreipiam ne akies, tegul nors ir penki but buvę.

Vienu iš svarbiausių klausimų pakelta per K. J. Valį (žiūrėk «Kovos» N34), kuris nuogandauja «Kovos» spaustuvės perkėlimo į Chicago ir sako, kad jokiū būdu negalima, girdi, to daryti; ten tokia sviruojanti dirva, uždėjus koją galima prasmegti.

Kadangi visi buvę priešingais perkelelimui «Kovos» Brooklynan, tai kodėl teip optimistiškai turime sutikti su inešimu perkelimo «K.» spaustuvės Chicagon?

Aš norečiau išreikšti savo nuomonę, nors ne mano privalumas atsakyti vietoj Chicagos inteligentų. (Pats autorius prisipažįsta, kad ne jo privalumas atsakyti vietoje Chicagos inteligentų, kuriuos, anot autoriaus, K. J. Valys yra nužemines, todėl tuos atsakymus, kurie labai aštrūs ir tolimi nuo tikro dalyko, kad neleisti organe užsidegti «inteligentų» karei, priverstas esu išbraukti. Red.) Turiu pasakyti, kad iš didelio debesio mažas lietus, iš didelio bijojimo, nedaleidimo, šauksmo, riksmo, bus visai menkos pasekmės, gal visai net neužtemtos.

Dabar kiekvienam paaiškėjo, kad Philadelphiajos inteligentai varu nori nedaleist «Kovos» perkelti Chicagon... Be nurodymų aišku, kad apart šauksmų, grąšinimų Philadelphiajos inteligentai (kurių negalima vadinti jais) nemato geresnės išeiigos, kad tik gerai pasisektų apteršti kitą. (Kame tas apteršimas? Ar K. J. Valio pasakyme, kad ir Chicagos inteligentus galėjo užsikrest lietuviškieji genijai? Ir T. M. D. nariai juos gerbė ir jiems tikėjo, kol tie genijai gudriai būdu neužrišo nariams burnas, kad negalėtų pasakyt, jog genijai veda negeru keliu, K. J. Valys toj prasmėj išsitarė, bet tuom anaipol neišniekino, neapteršė Chicagos draugų sąjungiečių, vien tik atkreipė jų atydą į tą dalyką. Red.).

Noriu nurodyti kokiose sąlygose ir į kokius «nasrus» papultų «Kovos» spaustuvė perkelta į Chicago.

1. Tas yra svarbu ir turbūt neklysiu sakydamas, jog Chicagoj yra trissyk tiek lietuvių kiek Philadelphiajoj, trissyk tiek daugyčių ir dešimtssyk, jei nedaugiau, vertelgų. (Lietuviški vertelgos nė kiek daugiau neprisideda prie «Kovos» spaustuvės užlaikimo. Pašalinius darbus dirbant ne būtinau reikia lietuviški vertelgos. Red.).

2. Tiedu laikraščiu.—«Lietuva» ir «Katalikas» neužsiema pašaliniais darbais. (Turbūt jų negauna, nes rodos jokia spaustuvė, ypač lietuviška, nuo savęs nestumia. Red.). Jujų pažvalgos neišvys «Kovos» iš Chicagos.

3. Chicagos kpp. LSS duos, užtikrinu, keturissyk tiek pelno kaip Philadelphiajos viena. (Kodėl šiandien neduoda? Juk tas galima, idant pelną atiduot savo spaustuvei, o ne svetimai. Red.)

4. Svarbiausias klausimas yra:—ar šiandien, ar rytoj, ar kitą metą LSSA turės prisijungt prie Socialist Party. Taigi tada kuogreičiausia turėsime perkelti «Kovos» spaustuvę, nes bus žmonės, kurie turės versti straipsnius, nutarimus ir taisykles lietuviškon kalbon, taigi esant «Kovai» Philadelphiajoje ir pakol viskas bus padaryta, išversta, pasiūsta ir atspausdinta mūsų organe, pas kitus tas jau bus išgyvenęs ir priimta (nutarimai). Bet kur iškaščiau? Prisijungusieji latviai S. D. teipgi turės perkelti organą «Strahdneek'ą» Chicagoj dėl visų parankumų ir susidėjimų iškaščių.

5. Žiūrint iš geografiško atžvilgio, perkėlus «Kovą» Chicago, kur kas parankiau, nes visi greičiau gautų «Kovą», nes Chicago «atstu» kaip į vieną, teip ir į kitą pusę stovi.

6. «Kovai» Chicagoj bereikalingai būtų apleist pašalinius darbus. Ne tik Chicagos draugystės, vertelgos duotų, bet ir iš aplinkinių galima būtų gauti pašalinių darbų. (Dabar «Kovos» spaustuvė privalėtų gaut pašalinius darbus nuo visų sąjungos kuopų. Red.). Kiek yra Chicagoj spaustuvių, tai joms pilnai pakanka darbo, bet pakaks ir «Kovai», tikiuosiu, jog keturissyk turės tiek darbo kiek Philadelphiajoje. (Ar esate tą dalyką jau ištyrę, kad teip galite tvirtint stačiai, be abėjonės? Red.).

Toliaus kokių skolų bijosi K. J. Valys?! Argi neaišku, kad Chicagos 4 kuopos apsiima savo lėšomis pergabenti «Kovos» spaustuvę Chicagoj? Reikia suprasti tą, jei Chicagos kuopos tiek daug aukauja ant perkėlimo, tai visgi reikia dasiprasti, kad dusyk daugiau aukaus ir auklės «Kovą» esant Chicagoj.

Nesakau, ir chicagiečiai nesako, kad jie vieni užlaikys «Kovą», juk gi ne vienų Chicagiečių organas, bet visos sąjungos. Ar gi to «p.» K. J. Valys nesupranta?

Ar šiaip ar teip—geriausia dėl «Kovos» vieta Chicagoj!
Aurora, Ill. 23. VIII. 09.

Špokas.

Drg. K. J. Valio nurodyta kam pateks tie lėšų pinigai ir iš kur jie bus pasemti. Bereikalingas toks karštas užsipuolimas, kurį būtinai turiu apleist. Geriau, draugai, supraskite patarimus ir rimčiau juos apsvartę galite priimt, bei atmest, tačiau savo organo nepripildykite tuom, kas ir jums patiems vėliaus pasirodo nemielu. Jokių «karštų kritikų» nepamatuotų,—pildydamas pareigas to, kas turi dabort, idant sąjungos organas būtų tikru atspindžiu jos narių gražių, organizacijai naudingų minčių, veiksmų ir tendencijų, trokšdamas, kad tas organas nė vieną rupinantį jo gerove nepagirdytų tulžimis ir nekeltų keršto jausmų,—į organą neįleisiu. Tuomi kategorišku apreiškimu noriu tiek priminti draugams sąjungiečiams, kad apkalbėdami sąjungos reikalus per organą, ypač čia apkalbamą klausimą, be mažiausio užsitarščiavimo ir niekinimo kitų savo draugų, stengtųsi rimtai, nuodugnai neperžengiant etikos ribų nurodinėt, kaip būtų geriau. Jūs, draugai, pastatote katrą nors iš draugų už redaktorių, arba už sargą, kad tas nieko, kas yra šlykščio ir nemielo visiems sąjungos nariams į organą neįleisiu; neieikalaukite nuo jo patįs, kad jūsų užsitarščiavimo upus jis nevaržytų, kuomet jam prisakote pildyti pareigas.

Taigi, kad veltui negaišinti laiko, nedarkyti popieros ir nebūt paskui neužganedintais iš «despotiško» redaktoriaus pasielgimo, dalyką svarstykite ne pavienioms nuomonėms jieškant teisybės ir kitų nuomonėse, nes tik iš daugelio nuomonių tik ir galima išvesc ką nors tikro, mažiau klaidingo.

Tas tankiausiai ir klysta, kas sako neklystu, kas nepripažįsta ne trupucio teisybės kito nuomonci.

Red.

Rezoliucija III-čiojo Rajono, XX-tos Konferencijos, laikytos rugpjūčio 22d. 1909m., Homestead, Pa.

LSS V-to susivažiavimo nutarta, kad «Kovą» perkelti į Chicago, dėlto, kad ten esama daugiau inteligentiškų spėkų, už tai «Kova» busianti gerai apžiūrėta ir zecerius lengviau gauti. Bet mums žinoma, kad Chicagos inteligentai ikišioliai nepasirodė «Kovoje, nė kituose laikraščiuose socialinio turinio raštais ir todėl sunku tikėtis, kad ir perkelus «Kovą» darbuosis. Zecerių kad ir būtų, bet nebus kas dirbti, nes Chicagoje ir teip yra pora laikraščių, todėl nebus pelno iš pašalinių darbų. «Kova» užsilaiko iš susipratusių darbininkų, o tokių yra daugiausiai rytinėse valstybėse. Dėl tų priežasčių mūsų III čio rajono konferencija, savo susirinkime 22 d. rugpjūčio, 1909 m. viešai protestuojame prieš perkėlimą «Kovos» į Chicago, Ill.

III-čio Rajono Org. L. Verbliugevičius
Sekt. B. K. Kondratavičius
Izd. A. Keršis.

«BIRUTĖS KANKLĖS».

«Nors audros ūžia aplink mus,
Bet drąsa mūsų nepražus».

Tema šio mano rašinėlio—trumpa auto biografija dainininkų draugijos «Birutės Kanklės» South Bostone.

Jau greitai sueis metai nuo tos dienos, kuomet tarpe So. Bostono lietuvių kilo mintis—užmanymas, sutverti dainininkų draugiją—chorą, kuris lavintųsi dainų ir tuomi nemaža prisidėtų prie lietuvių kultūrinio darbo. Tai minčiai—sumanymui,

tuojau atsirado pritarėjai ir nieko nelaukiant tapo sutverta draugija ir pavadinta «Birutės Kanklės». (Draugijon gali prigulėt vyrai ir merginos įmokėdami įstojimo mokesčius \$2.). Išsyk į draugija įstojė 12 ypatų ir pradėta lavintis dainų. Pradžia, kaip kiekvienam darbui, teip ir «Birutės Kanklės» buvo sunkoka. Sudėtuosius pinigus išmokėta mokytojui, šio ko tuščias izdas. Kilo klausimas: ką daryti toliu? Bet pasiryžimas ir energija jaunų dainininkų nežuvo; tuojaus pasigrobė balsai: «mokėti kiekvienam už lekciją po dešimtį centų». Ir visi kaip vienas sutiko ant to. Darbas nesustodamasėjoavo keliu. Vėliau, nutarta surengti koncertą ir tokiu būdu, uždirbus pinigų lavinties toliau. Užmanymas įvyko. Ir aš žmonių prielankumui, uždirbome keliasdešimt dolerių, ir tokiu būdu pasiluosavome nuo mokėjimo už lekcijas. Tu žinoma, pridavė mums dar didesnę energiją; atsirado dar daugiau dainininkų—mylėtojų ir galima sakyti, darbas eina pilnu žingsniu, jei teip galima išsitar.

Metai sukanka, «Birutės Kanklės» jau spejo per tuometus daug lietuviams gelbėti jų kultūros darbe. Sudaromta apie dešimt ar daugiau sykių visokiose viešose susirinkimuose, rengiat prakalbas, koncertus ir apvaikščiojimus. Ir per tuos pirmutinius metus, choras daug paaugo ir išsilavino. Todėl drąsiai galima sakyti, kad «Birutės Kanklės» jau atliko dalelę sau aprinkto tikslo—lavinties.

Gal nekurie pasakys: «kas čia do lavinimosi, vien tik dainų». Ne, ne vien tik dainų. Mūsų pradėdami šį darbą manėme, jog tarpe lietuvių rasime prielankumą—neapsivylimė. Dabar matydami, kad mūsų galėsime lavinties netik dainų teorijos ir praktikos, bet mūsų galėsime užsiimti ir sistematišku, ar bent supažindint mūsų draugijos narius, žinoma, ir svečius—klausytojus, su kitomis mokslo šakomis, parengdami populiarishkas (visiems suprantamas) paskaitas-referatus. Pamatuoju tą mintį tuomi, kad matoma uolus ir nenulstantis darbavimasis narių. Kituose miestuose girdžiasi aimanavimai, jog merginos nenori lavinties, o pas mus, tiesa sakant, merginos beveik pirmesnės negu vaikinai; retai apleidžia praktikas. Yra tokių, kurios atvažuoja iš kito miestelio; moka pinigų, trukdo laiką, bet atlieka savo tikslą lavinasi. Toliau noras lavinties, priduoda ir kitiems energija; syki pradėjus jokiū būdu nebenori pamesti, ir pasidėkavojant tokiam uolmui ir norui, pradėtas darbas eina, net gražu žiurėti.

Mūsų draugija matydama, jog labai yra reikalingos dainos su gaidomis ir žinodama, kad tokios dainos jau yra paduotos spaudon, tad mėnesiniame susirinkime paskyrė iš savo maziuko izdo penkis dolerius kaipo prenumeratą tų išimamųjų dainų. Paminėsiu, kad dainos yra komponuotos, žinoma mūsų kompozitoriaus p. M. Petrausko, tad pilnai tikėti, jog šios dainos bus tobulos. Todėl, turtingesnės draugijos lai prisideda prie jų išleidimo. Pinigus siūtį «Kovos» administracijai. (Už \$5.00 minėta draugystė, gaus 10 egz. «Laisvės Dvasios Dainų» Adm.)

«Birutės Kanklės» 2 d. splio (October) rengia Dablgren salėj, So. Boston, antrą koncertą. Tikime, kad ir dabar rasime žmonių prielankumą, kurie atsilankys į mūsų koncertą pasiklausyti dainų. Galėčiau dar daug pripasakoti apie tai,

kokią naudą ir kokią nau skaitiojai n tuom sykiu l sime apie mt

Patėmijęs nantį draugus tikro labai nau aliskų knyga, už «Moteris ir Sykiu kre atsišaukimo ne rata. Išleidim naudingi ir m ir draugės, pa tą knyga. Rn niška. Taigi s mūsų ginklas, draugai prie aį

DA

Švedijos d kvi neįvikus d Švedijos m sušaukimo treč su darbininkais streikavimo. Laikraščių mi, kad streik streiko padary teismas suareštu eisnaudama u: ypatų.

Ispanijos l liueijos nuslopi publiškas moky po dvasiškijos p Bepresija i siškija ranka ra šinaikinti anarc

Šveicartijoje smarki eksplozij sužiedė. Visa namų aplink taj dasi daug darbū

Kaip pasku pakraščiuose vis tų salų negaunamas žemės perke nėtajai sako, ka

Kapitalista vieną būdą... ku

kokią naudą turi tie, kurie prisidėjo prie «Birutės Kanklių» ir kokią naudą atneša, kaip tokia, pati draugija. Bet, kad skaitytojai nemanytų, kad aš noriu tik reklamą daryti, todėl tuom sykiu tik tiek terašysiu. Vėliau kuomet ir vėl pasakysime apie mūsų veikimą.

A. Žymantas.

«Birutės Kanklių» pirmininkas.

Išvien Draugai!

Patėmijęs «Kovos» N34 drg. J. Griniaus straipsnelį, paraginanti draugus prie mokslinių knygų, perskaitęs supratau, kad ištikro labai naudinga ir labai reikalinga yra remti išleidimas mokslinių knygų, pasiunčiu administracijon \$1.00, kaip prenumeratą už «Moteris ir Socializmas».

Sykiu kreipiuosiu ir į visus draugus sąjungiečius, kad minėto atsišaukimo nepraleistu pro ausis, bet teipgi prisidėtų su prenumerata. Išleidimas tokios knygos be mažiausios abėjonės labai yra naudingas ir mums reikalingas, tą visi suprantame. Taigi, draugai ir draugės, pasiskubinkime su prisidėjimu ir pagalbėjimu išleisti tą knygą. Rrenumeata juk nedaug mus apsunkis, o nauda milžiniška. Taigi atkreipkime atydą į tą dalyką visi, nes apšvieta, tai mūsų ginklas, kurio neulaužys ne kapitališkos kanuolės. Išvien draugai prie apšvietos!

A. Šimanuskas.

DARBININKO KRONIKA.

Švedijos darbininkų streikas linksta galop. Visuotinam sreičui neįvikus darbininkai bado verčiami grįšta atgal prie darbo.

Švedijos moteris padavė savo peticiją karaliui, reikalaujamos sušaukimo trečiųjų teismo (arbitracijos) dėl sutaikymo fabrikantų su darbininkais, kurie fabrikantų lokautais buvo priversti prie streikavimo.

Laikraščių leidėjai padavė savo skundus teismui, reikalaujanti, kad streikavusieji spaustuvių darbininkai atlygintų jiems streiko padarytus nuostolius. Leidėjai pareikalavo teipgi, idant teismas suareštuotu raidžių statytojų unijos kapitalą, bet unija apsisaugodama užgriebimo jos turto perrašė savo išdą ant privatiškų ypatų.

Ispanijos klerikališkai—buržuaziška valdžia dėl galutinio revoliucijos nuslopavimo apart karės lauko teismo, įsakė uždaryti 94 publiškąs mokyklas, nurodydama, kad tose mokyklose, nėsančiose po dvasiškijos priežiūra, buvo auklėjama anti-valdiška dvasia.

Represija ir persekiojimai pasiekia augščiausį laipsnį. Dvasiški ranka rankon eina su valdžia ir iš visų savo jėgų stengiasi išnaikinti anarchistus ir socialistus.

Šveicarijoje, Genevos mieste gazaunėje rugp. 23 d. pasidarė smarki eksplozija, kuri užnuošė 7 darbininkus, o keliolika visaip sužeidė. Visa gazaunės trioba pavirto į kruvą griuvesų ir daug namų aplink tapo sugadinta. Spėjama, kad po griuvesiais darandasi daug darbininkų.

Kaip paskutinės žinios skelbia tai žemės drebėjimas Meksikos pakraščiuose visiškai išnaikino salas Clipperton. Jokių žinių nuo tų salų negaunama. Privažiuoti teipgi yra negalima, nes drebėjimas žemės perkeitė jūrės dugno paviršių ir salų nerandama. Tyrinėtojai sako, kad salos su visų jų apgyvenimu nuskendo.

Kapitalistai darbininkų badavimo klausimą išrišti turi tikrai vieną būdą... kulkas.

LAIŠKAS Į REDAKCIJĄ.

GERBIAMOJI REDAKCIJA!

Meldžiu neatsakyti patalpinti «Kovoj» šį mano pasiteisinantį raštelį, kaip atsakymą ant tilpusios «Kovos» N30 gana šliškšćios įtalpos koresp. iš Springfield, Ill.; užgaunančios ir teršiančios mano vardą. Po koresp. pasirašęs p. «Vienas iš Paskolinusių» prisidengęs slapivardžiu, iš pasalų, matomai su tam—tikru tikslu stengiasi manę sumalt su purvynu, visokiais gatviniais žoudžiais išniekindamas. Panašus «rašėjai» tik klaidina laikraštį ir veltui užima laikraštyje vietą, kurs turėtų kitokiems tikslams tarnauti, o ne išreikiškimui ypatisškos pagiežos, už grynai ypatisškus dalykus. Panašių vyrų «raštams» ir teip mažai kas tiki, ypač, kad to nedaro atvirai, pilną pavarde pasirašydami, tik slėpdamiesi po slapivardžiais, bet visgi išdalies jie atsiekia savo purviną tikslą. Juk kaip sau nori, laikraščio žodis yra svarbus, jį skaito tūkstančiai žmonių,—taigi atsiras tokių ką įtikės Koks—nors be doros «raštininkėlis» užpykęs ant ko, norėdamas atkeršyti už kokią «apmandą», ilgai nepagalvojęs apie savo rašto pasekmes, kad pliekia, tai pliekia ilgoką korespondenciją, aimanuodamas, kad tas ir tas (būtinai įrašys pavarde) nuskriaudė, ar skriaudžia vargšus darbininkus. Laikraščiu sunku iširti ar tai teisybė, ar melas ir talpina, ypač dar, kad kaip šitai iš Spr. žinutei priduoata spalva ištikrųjų tikro išnaudotojo ir «šaldros». Žinoma, čia laikraštį nėra ką kaltinti, kaltas čia be sąžinės, be doros toks korespondentas. Su tokiais «paukšteliais» laikraščiai ištikrųjų turėtų apsižiūrėti, arba bent jeigu sunku atskirti teisybę nuo melo, tai nors kiek sušvelninti žinutę, ypač su įvardijimais reikia būti atsargiais. Ir tiek gerai ištirus, stačiai jau talpinti. Pavyzdžiui, aš, ar kitas kas neskaito laikraščio, kuriame tilpo jį užgaunantis, melagingas straipsnis,—tą syk kaip atšaukti kaip atitaisyti klaidą? O jeigu neatšauksi, nealsiliepsi, teip ir liksi kaltu visuomenės akįse, ačiū kokiame niekšui.

Minėtos žinutės «rašėjas», pasivadinęs «Vienu iš Paskolinusių» rašo: „Kad į Springfield, Ill., pribuvęs koksai—tai šaldra, pasivadinęs Pr. Baršaičiu—Siuleliu. Išspradžių atrodęs geru žmogum, pažadėjęs dirbti visuomenės naudai, bet tol draugavęs su socialistais, kol neprisikolinęs keletos desėtkų dolerių ir neprageręs. Žada, girdi, važiuoti kitur, skolų negražina ir nuo skolininkų slepiasi. Iškolinę tie socialistai buk, dėlto, kad tas P. Sinlelis buvęs labai suvargęs ir vertas pasigailėjimo, tariant ubagėlis: Ir, girdi, kada mes apsivalisime nuo panašių negeistinių gaivalų?“

Per visą raštelį raudonų siulu teip ir pereina noras užgauti, atkeršyti už ką... už ką? Gal tik tos žinutės autorius gal atsakyti, nes aš nė tokių norų neturėjau ir neelgiausi panašiai.

Pirm 6 mėn. atvažiavęs į Springfieldą ir jame apsigyvenęs nešivadinau jokiū Baršaičiu, tiktai Pranas Siulelis (kuomi ir pasirašydavau lietuviškuose laikraščiuose, kuriuose bendradarbiauju ir ant knygučių mano išverstų ir parašytų.

Ant to, kad aš, buk, pribuvau į Springfieldą nuplyšęs, nudriskęs, kaip ubagėlis, vertas pasigailėjimo—aš nieko neatsakysiu, pasakysiu tik tą, kad rodos pribuvau da nevisai suvargęs, suvargau gal Springfielde, kur pataikiau ant bedarbės laikų, ir tyčiotis čia nėra iš ko, toks likimas gali kiekvieną patikti, o ypač žmogų su šeimyna. Bet kad klupščiočiau, verkčiau ir traukčiau iš tų vargšų darbininkų pinigų, tai tas yra baisus melas, baisi apšmeiža! Gyvenime, ištikrųjų, prisieina tarpais, ypač bedarbės laikuose, kreiptis su pagelba prie turtingesniųjų draugų, kurie iš savo geros valios ir širdies niekeno nepriversti,—sušelpia ant tulo laiko reikalaujanti. Bet tai grynai ypatisškas dalykas skolintojo ir paskolinusio, ir panašiams dalykams ne vieta laikraštyje. Matomai jeigu aš reikalo prispirtas skolinau, o man paskolino,—tai abipusis užsitiškėjimas, o jau mano vėl grynai ypatisškas dalykas neužvilti paskolinusiojo užsitiškėjimą. Yra daug žmonių vieni kitiems išiskolinusių, yra skolingų ir į krautuves,—tik nežinau kodėl tas p. «Vienas

iš Paskolintojų» užsipuola ant manęs ir dar teip begediškai, teršdamas mano vardą. Čia aiškus dalykas, kad garbus rašėjas tyčia norėjo užgauti, apmausti, nes ir tikros pravardės nepasirašė, tik na bagėlis po slapivardžiu pasislėpė. Fe, teip negražu, Tamista, jei gu tavo dalykas teisus ir jei nemeluoji, tai nesislėpk, bet pliek teisybę stačiai į akis!

Mat mano ir neapsižiūrėta. Juk jau jeigu aš iš karto mokėjau nuduoti gerą žmogų, tai kas man mulkiui buvo ir toliau nuduoti, juk už tą nudavimą da ir po šiai dienai bučia galėjęs skolinti ir nė pirštu nejudydamas gyventi lengvai ir šeimyną maitinti. Eh, po paibėlių, tai neapsižiūrėjau! Kad nemokėjai, galgone, savo geradėjus guodoti, dekingumo neparodiai—tai dirbk dabar ant gatvių 10 ad. už \$1.50! Na, kitą syk busiu gudresnis!

Ve, ką p. «Vienas iš Pask» ir Co., aš jums duosiu patarimą, jeigu norite tapti literatais, «veikėjais» tik susimildami panašių šiukšlių nerašinėkite į laikraščius. Paskolinimas pinigų ir ilgas jų neatidavimas yra grynai ypatingi dalykai, juos galima atlikti ypatingai, per laiškus, na, o pagalios per teismą, bet tik ne per laikraštį. Tegul jau ta vieta taps sunaudota kam—nors geresniam, prakilnesniam, negu ypatų šmeižimas ir klaidinimas visuomenės.

Tai gi štai ką: matau kad p. «Vienas iš Pask.» myli rašyti, ir trokšta rašėjo garbės, tai aš duosiu keletą naudingų temų, ant kurių, be juokų, tamista parašyk, nes ir šnipinėti mėgsti, buk aš ir kitur buvau priskolinęs, gal tuomet kaip dar Lietuvoj ėjau mokslainen už skolintus pinigus, taigi, tamista turi gabumą jieškinėti, kamantinėti. Tik rašyk, Tamista, atsargiai, neminėk ištinų pavardžių ir nemeluok. Tos temos ištikrųjų yra gabios plunosnos pasidarbavo vertos.

Aš mat neprigūliu prie socialistų vietinės kuopos ir nesigiriu savo dora viešai, taigi manęs nekludikyte. O ištyrę gerai praneškite visuomenei, kas soc. dolerį pasiskolinęs, ištikrųjų nuo vargšo lebauna paleistuvystės namuose, pasigėręs gieda ten Marsuljet! Kas su bosais gerdamas ir kaziriuodamas keikia streikuojančius darbininkus, kad jam neduoda kasdien dirbti? Kas iš vietinių socialistų už republikonų 10 dolerinę gaudė jiems balsus laike rinkimų, kuomet ir kaip, jau Tamista surasi, tikiuosiu? Vat, nuo tokių negeistinių gaivalų apsisivalikite. Bet ir tą darbą reikia atlikti protingai,—nesikoliot, nešaldruot, pravardėms iš karto neminėti, tik teviškai, draugiškai patart pasitaisyti.

Tai ir viskas! Teipogi pranešu p. «Vienam iš Pask.», kad daugiau nemanau su juomi per laikraščius ginėtis; dabar parašiau dėlto, kad priverstas buvau pasiteisinti, bet daugiau nemanau su panašiais «ponaičiais» disputuoti. Jeigu turi kokį reikalą, galima prie manęs kreiptis ypatingai.

Su pagarba

Pranas Siulelis.

MUSU KALENDORIUS.

(Pirmoji skaitlinė yra senojo skaičiaus, antroji — naujojo.)

Rugpjūčio Mėnuo.

23-5—1869 m. Ketvirtas visuotinas Tarptautinis kongresas Baselyje.— 1878 m. Guesde ir kiti bando sušaukti tarptautišką socialistų kongresą Paryžiuje, ir jų areštai.

24-6—1868 m. Trečias Tarptautiškas kongresas Brüsselijj.

25-7—1812 m. Napoleonas nuveikia maskolius ties Borodinu.

26-8—1855 m. Maskoliai nuveikti ties Sebastopolium.

27-9—1899 m. Pasibaigė didisis streikas Danijoje, darbininkai laimėjo.

28-10—1830 m, Maištas Dresdene (Saksų žemių-Vokietijoje).

30-12—1863 m. Apgulimas Vienos.

31-13—1872 m. Mirė L. Feuerbach. 1893 m. Mirė socialistas Benius Malon.

KAIMO PROLETARĖ.

VEIZDELIS IŠ TARNAUJANČIŲŲ GYVENIMO.

(AUKAUJU DRG. P—LEI UNŠ. P—LEI.)

Jonas Širūkas.

Liudna, nusiminusi stovi mergaitė. Jos veidu, saulės kaitros apdegintu, tyliai vienas paskui kitą riedėjo stambūs ašarų lašai. Ji savo nugeltusia gryna ranka tankiai šluostė ašaras ir tik gaudęs atsidusėjimui veržėsi iš jos krutinės, kuri sunkiai kilnojosi po drobiniais marškiniais ir, rodos, gaudė krintančias ašaras.

Prastas jos rubas ir niekuomi nepapuosti gražūs geltoni plaukai sakė, kad tai neturtinga mergaitė. Tai kaimo proletarė.

O tankiai, tankiai jai liudna ir graudumas spaudžia jauną širdį, kuomet mato savo «drauges» besilinksminančias, bešėkančias, bejuokaujančias jaunimo bureliuose. Jai teipgi melonu butų pasilinksminant drauge, bet pasilinksminimai jai nebuvo smagūs. Ten paprastai tykota ant jos skaisybės ir nekaltybės. Ji tuom pasibiaurėdavo ir dėlei to šalindavosi nuo drugavimų ir suejimų, kad nelikt auka paniekinimo. Tačiau tas jos doras saugojimas liepė draugėms ją pajaukti ir niekinti. Pavyda ta visų piktybių motina—stumė jas prie šmeižimų ir apkalbėjimų doros mergaitės ir apreišimo jos vardo. Piktai savo liežuviais sumetė visas savo begėdystes ir nedorybes ant šalinančiosios nuo jų mergelės, kad pastatyt ją svieto akies žemiau savęs.

Neteisingos piktos kalbos skaudžiai žeidė jos nekaltą širdį ir spaudė tankiai iš jos akių karčias ašaras. Ir ji verkė, gaudžiai verkė, matydama tą biaurią apmaudą, apmaudą ir neteisybę, nes jai nebuvo budo apsiginti nuo tokios skriaunos, nebuvo galima darodyt savo nekaltybę ir neteisingumą piktai šmeižimų.

Nekartą atėjo ir jai mintis, kad ginti savo vardo garbę, kad atkeršyti nedorėlėms už apšmeižas, kad išrodyt jų piktybes svietui ir save išteisinti. Bet apsiginimo toki būdą tuoj atmesdavo, nes jis jai išrodė pikta nedorybe. Ir ji kentė nežeminimus ir paniekinimus, neturėdama kam pasiskųsti ir apsakytį savo jausmus, kurie teip skaudžiai draskė jai sielą. Jos nuliudimas niekeno atydos ant jos neatkreipia, jos ašarų, karčių ašarų, niekas nemato, jos širdies skausmo niekas neatjaucia. Ji yra našlaitė, išaugo pas svetimus betarnaudama ir bevargdama. Sunkių darbų nuvargintos ir apalpinčios, jos niekas nepesigaili, vien išbara, iškolioja, tingine išvadina, tai visa jai užuojauta.

Jai liudna ir gaudu matant teipgi tokias pat vargingas kaimo tarnaites suėjusias nedėldieniais savo motinas bei brolius, jos jiems pasiskundžia apsakdo savo vargus, randa užuojautą ir suraminimą, bet ji—ji vienu vieną pasaulyje, neturi

jokios artimo li kapuose, ir met ji apkab žemės, lyg tu po velėna gu suraminančią gailėstis ir aš malšina sielo

—Oh, a dėl ir ta šaltu prieglobstij!— motimos kap šio svieto be prastų. Nuo venti tik de žmonės tyčio ašaras, visi ti nieko! . O, š nepaimi ir m nėra doros ir sigėdija skria kauju savo sę

Teip be jautė. Dang Net ir paukšt nelaimingos r sai tėsiai ir li ramumas tarsu ašaromis p mumas, ir me kapą gulėjo v

Tiktai sa j pasilįs da ne vus švelnius s do ir nudžiovi lio dvelkimas

Ji pakilo suotus ir įvair paveikslas, gr gražiais dangi grimzdo gilyn saulio, kurian gražus, visiem — Tik ta sk aikeldama ir b

Ir kokis t veidu.

— Jau saulu Da šykį amžino pasilsit

Mergelė l ankščiau parei

Nors pien gelė nemažai t

— Tu pale

ksų žemėje—

893 m. Mi-

E.

iq GYVENIMO.
—L. L.)
šukas.veidu, saulės
dėjo stambus
ankiai šiuose
krutinės, ku-
rodos, gaudė.gražus geltoni
kaimo prole-audžia jauną
nančias, bėsi-
ai teip gi ma-
inimai jai ne-
istybės ir ne-
lindavosi nuo
kinimo. Ta-
ją pajuokti ir
ias prie šmeiži-
os vardo. Pūk-
ir nedorybės
ją svieto akį.s nekaltą šir-
Ir ji verkė,
apmaudę ir
os skriaudos,
ingumą piktuvardo garbę,
lyt jų pikty-
kį budą tuoj
ji kentė nu-
iškvysti ir ap-
skė jai sielą,
ia, jos ašarų,
o niekas ne-
etarnaudama
nalpintos, jos
išvadina, taiat vargingus
inas bei bro-
randa užuo-
ilyje, neturi

jokios artimos jai širdies. Net ir ta motiniška širdis, kuri gu-
li kapuose, neatjaucia jos raudos, neišgirsta jos balso, ku-
met ji apkabinus kapą prispaudžia savo krutinę prie šaltos
temės, lyg trokšdama persiūst savo jausmus ir skundus giliai
po velėna gulinčiai motinėlei. Bet ir nuo jos negal išgirsti
suraminančio žodelio ir motiniška širdis jau jai atšalus. Tik
gailėtis ir ašaros suteikia nelaimingai palengvinimą ir nu-
malšina sielos skausmus.

—Oh, aš nelaiminga. vienų viena ant šio svieto! Ko-
del ir ta šalta žemelė nepriglaudžia manęs ir nepaima į savo
prieglobstį!—raudodavo tankiai nelaiminga mergelė apglėbus
motimos kapą. Kokėl man leista gyvent vienų vienai ant
šio svieto be mylimos širdies, kuri man sajaustų ir mane su-
prastų. Nuo visų paniekinta ir apleista aš... Ar turiu gy-
venti tik dėlto, kad iš mano liudnumo ir skausmo toki pat
žmonės tyčiotųsi?! Kam pasiskundžiu, kai tik pamato mano
ašaras, visi tik juokiasi, niekad užjautos žodžio neišgirstu nuo
nieko!.. O, šalta žemele, kuri paėmiai man motinėle, kodėl
nepaimi ir mane iš to šalto, pikto svieto, kur nėra teisybės,
nėra doros ir meilės! Nėra jau žmonėse sąžinės!... Nieks ne-
sigėdija skriausti ir persekioti, net ir tie, kuriems kasdien au-
kauju savo spėkas ir sveikatą tik piktybės žodžiu pavaišina...

Teip besiskundžiančiai našlaitei gal tik pati gamta są-
jautė. Dangus buvo apsiniaukęs ir tyla aplink viešpatavo.
Net ir paukšteliai kapinyno medžiuose, lyg kad užsiklausę ne-
nelaimingos našlaitės raudoj, tylėjo. Tik raudos graudūs bal-
sai tęsliai ir liudnai plaukė per tą ramybės vietą. Ta tyla ir
ramumas tarsi sąjautė mergelės sielos skausmus, kurie sykiu
su ašaromis plaukė iš sielos ir darėsi joje teip pat tyla ir ra-
mumas, ir mergelė ramiai, tarsi, be jausmo apglėbusi motinos
kapą gulėjo vienų viena, nematoma ir pamiršta.

Tiktai saulutė, kuri persiplėšus pro debesius prieš einant
į pasilį da norėjo pasižiūrėti į margą pasaulį metė savo raus-
vus švelnius spindulius ant suvilginto ašaroms mergelės vei-
do ir nudžiovino ėdančias ašaras nuo skruostų, o švelnus vėja-
lio dvelkimas lyg kad sugražino bejausmei gyvybę.

Ji pakilo nuo kapo ir pažiūrėjo į aukso saulutę, į paauk-
suotus ir įvairioms parvomis sumargintus debesius. Gražus
paveikslas, gražus reginys. Ir saulė, rodos, besigėrėdama
graziais danginiais veizdais, lyg kad nenoroms, palengvėle
grimzdo gilyn į užgirį. Rodos gaila jai buvo to gražaus pa-
saulio, kuriam per dieną švietė. Juk jis teip margas, teip
gražus, visiems lygiai malonus ir mielas.

— Tik ta skaisti saulutė,—man motinėle—tarė mergelė pa-
sikeldama ir bežiūrėdama į nusileidžiančią saulutę.

Ir kokis tai išgąsties ar baimės šešėlis praslinko mergelės
veidu.

— Jau saulutė leidžiasi!... šnibždejo jos lupos.

Da šykį pasižiūrėjus į motinos kapą ir palinkėjus jai
amžino pasilsio, mergelė su skubumu ir neramumu nuėjo.

Mergelė bėgte bėgo, nusiavus nuo kojų kurpes, kad tik
ankščiau pareiti iš bažnyčios namo.

Nors piemens galvijus ką tik buvo parginę į kiemą, mer-
gelė nemažai turėjo nukęst šeimnininkės barimo.

—Tu paleistuvė, tu šokia ir tokia—rėkė įpykusi šeimi-

ninkė ant mergelės, kada ta drebančioms rankoms stengėsi
nusiimt nuo savęs šventadieninius drabužius, kad imtis už
darbo, pamilt karves ir apžiūrėt kiaules ir žąsis.—Begėde,
sterva, su bernais kur valkiojiesi, nuėjus nevos į bažnyčią.

Mergelė tuos ir da aštresnius ir begėdiškesnius kolioji-
mus be mažiausio atsakymo išklusė. Tik jos veidu riedėjo
ašaros—stambios ašaros...

KLAIDU ATITAIŠYMAS.

N34 «Kovos» buvo pagarsinta M. P. R. Finansų sekretorius
A. Sederavičius, 2849 Dickens St., Chicago, Ill.; turi būt: Mokslų-
civių Poskolės Ratelio Išdininkas A. Sedaravičius, 2849 Di-
ckens Ave., Chicago, Ill.

N33 «Kovos» apleista pagarsint 125 kp. Waukeegan, Ill., o jos
numeris klaidingai prikergtas naujai kuopai Bridgewater, Mass.
Bridgewater, Mass. kuopai pačiliui pripuola num. 129.

Mokslėivių Paskolės Ratelio Stovis.

Nuo užgimimo M. P. R. į jo išdą įplaukė viso \$120.30. Pas-
kolės išduota P. G. \$70.00. Smulkesnių išlaidų \$7.44. Liekasi
ižde \$32.89., kuriuos persiūsta naujam M. P. R. išdininkui.

Kuopų M. P. R. skaito 7—nes. Narių be Brooklyn, N. Y. ir
Shenandoah. Pa. kuopų—53.

Nauja M. P. R. valdyba:

Susinėšimų sekretorius: V. Černiauskas,
1711 E. Matheny Ave., Springfield, Ill.

Turtų sekretorius: S. Michelsonas, 28 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Kasierius: A. Sideravičius, 2849 Dickens St., Chicago, Ill.
Pildomasis Komitetas:

V. Stiklius, Grand Works, Ill., Box 206, Cook Co.
Jul. Mickevičius, 659 Dickson St., Chicago, Ill.

J. Žvingila, 1711 E. Matheny Ave., Springfield, Ill.

Mokslėivių Paskolės Ratelis nors dar tik jaūnute draugijėlė,
bet jau žymiai pagūėjo. Yra viltis, kad šita draugijėlė gyvuos ir
pilnai savo užduotį atliks ką yra pasižadėjusi labai savo tautos.

Šiuomi tarpu yra duodama paskola da tik vienam mokslėiviui
drg. P. G., bet kaip greit išgalėsime, šelpsimė ir paskiau pagelbos
atsišaukusius.

V. Černiauskas.

ABELNOJI 1908 M. SASKAITA.

Mokslėivių Paskolės Ratelio.

Įplaukimai.	Išleidimai.
Springfieldiečiai už rugp. \$4.50	Springfieldiečių pinigų siuntimas \$.17
Springfieldiečiai už rugs. 5.50	Čekių išmainymas .30
Waterburiečiai už rugs. 2.50	Išsiūsta XI.20.08. paskol. P. G. Europon 25.00
J. Grinius knyg. «Rusijos Caras» pelnas 10.00	Siuntimo lėšos, susiraši- nėjimai .55
J. Grinius knyg. «Rusijos Caras» pelnas 5.00	Viso išleista \$26.02
Springfieldiečiai už spalį 3.00	Įplaukė 39.95
Springfieldiečių aukos K. Laguno vestuv. 6.45	Liko į 1909-tąjį metą \$13.93
Waterburiečiai 3.00	(Žiūr. «K.» N48. 08).
Viso iki XI.20.08. įplk. \$39.95	

ABELNOJI 1909 M. SASKAITA

Mokslėivų Paskolės Ratello.

<i>Iplaukimai.</i>		<i>Išleidimai.</i>	
Perkelta iš 1909 m.	\$13.93	Persiuntimas pinigų iš Springfield	\$ 12
So. Boston 3 čia kp. sausį	6.10	24. II. 09 išsiųsta P. Gri-gaičiui į Berną	20.00
Chicago 4 kp. už sausį	1.25	Persiuntimas ir susirašinėjimas	.85
Waterb. 2 kp. už sausį	3.00	Persiuntimas pinigų iš Springfield	.07
Waterbury 2 k. už vasar.	2.50	V. 2I. (9 išsiųsta P. G į Berną	25.00
Springfield 1 k. už sausį	10.15	Persiuntimas ir susirašinėjimas	.75
P. Mikolainis, Brooklyn (auka)	1.00	Kolektavimai čekių	.30
J. Griniva pelnas knygnat. «Rusijos Caras»	3.80	Susirašinėjimai	.25
A. Martusevičius, Brooklyn (auka)	1.00	Persiuntimas pinigų iš-dan ir apyskaita	.15
V. K. Račkauskas, Brooklyn (auka)	.50	Viso išleista	47.49
Waterbury 2 k. už kovos	1.50	Iplaukė	80.38
Springfield 1 k. už vasarį	5.75	Lieka izde	\$32.89
Springfield «Lietuvos Sunų Dr. tē» (auka)	2.50	20. VIII. 09.	
Chicago 4 kp.	4.90	Pirmiau pasiųsta \$7 00.	
Waterbury, 2-ra kp.	1.50	Dabar \$25.89. Viso \$32.89	
A. Stočkus iš Waterburio 2 kp.	.50	persiūsta naujai išrinktam iš-dininkui.	
Waterbury, 2 kp	1.50	<i>Rev. Rem. Komitetas.</i>	
Springfield, 1 kp.	4.50		
Waterbury, 2 kp.	1.50		
Easton, Pa. 5 kp (nauja)	3.50		
Easton, Pa., 5 kp.	2.50		
Chicago, 4 kp.	7.00		
Viso iplaukė \$80.38			

Biblijografija.

Gadynė Šlėktos viešpatavimo Lietuvoje (1569-1795), parašė Jonas Štiupas, M. D. ir *Litviškasis Statutas Zigmunto I.*, pagal T. Čacki, parašė Jonas Štiupas, M. D. Didelio knyginio formato 552 pusl.

Ko mums reikia pirmiausiai? Paskaitą skaityta J. Laukio Suvienyty kuopų LSSA susirinkime, Chicago, Ill., 2I d. kovo, 1909. *Anarchistų Dora*, parašė Petras Krapotkin, lietuvių kalbon vertė J. Laukis. Sykiu 92 pusl.

Iš Muzikos Srities. Mikas Petrauskas. 21 pusl.

Dei kelioni į tolimą šiaurę, su 17 paveiks. sutaisė S. Matulaitis, 86 pusl.

Kejlos Kančios, eilės, parašė Liepukas, 28 pusl.

Pirmi Žingsniai, drama keturiosė veikmėse, parašė Br. Vargšas, 50 pusl.

Milijonai Vandenyj, drama trijose veikmėse, parašė Br. Vargšas, 32 pusl.

Rymas, romanas Emile Zola. Iš Francuzų kalbos versta, 432 puslapiai.

Visos paminėtos knygos išleistos Turtų ir Spauda «Lietuvos», 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill. 1909 metais,

Pamatu, ant kurio stovi šiandieninio surėdymo supuvusi sis tema — yra klerikalizmas ir militarizmas. Nugriaukit tuodu stulpus, o kapitalisų sostai patįs sugrius.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas.

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgių privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

Milwaukee U. S. Ne vienam gal šitas miestas yr žinomas, iš visokių šaltinių, turintis puikią gamtišką išveizą, bet dar daugiau yr žinomas kaip pasilinksminimo vieta, pašaravojimo (angliškai vadinasi: Sporting Place.) Ištikro nieko taip didelio stebėtino nėra, bet tas sportavimas nemažai pridaro blėdiės žmonelėms. Čion dirbantieji mažas algas te gauna, bet atpenč brangiai prekiuoja pragyvenimas, drabžis ir kiti dalykai. Tą viską apsunkina patįs žmonės, atkeliaudami iš kitur, pasportant. Vietiniai vertelgos nenoroms priversti yra kelti augštesnes kainas, kadangi atvykusieji (sportai) nėkiek nepaiso sunkiai uždirbtų ir sučėdytų pinigų. Tokiu budu pasinaudojimas vertelgomis kuopuikiausias. Vietiniai žmonėliai rėkdami šaukia, kad viskas brangu, taigi, mat ką padaro tie exursijantai vasarlaikyj! Baisiai sunkiū nū tą avežę užkrauja ant pečių vietiniams gyventojams, o paįj keliauja vėl atgal, iš kur atvykę. Aplinkinės kuopuikiausios, grožis jųjū neapsakomas. Nemažą puošą priduoja šidabriniai spindulingos bangos ežero; (Lake.) krantas visai išpuoštas senais snaugusiais medžiais, takeliū takeliais išrašytos lankos ir pievos. Gyvos gėlės priduoančios aromatišką kvapsnį, suteikia žmogui begalinį turtą jo organizmui.

Ežeras teipgi nemažai geradėjiščių daro, sutraukdamas saven visus bereikalingus nastiškus dumus, suotakas ir kuonut.

Lietuvių čion kaip ir negirdėt, apšvieta jųjū neperaugščiausia. Gyvuoja kuopelė L. S. S. A. bet po hegemonijū nekurių sąnarių, tvirtai ir nepasimirtiškai tikint viekas motomai sustiprės, nes darbštumas jųjū milžiniškas.

Žymesnius darbus galima patėmyt pas vokiečius, aušėčiau kulturiškai pakilusius. Lenkų daugiausia yra, bet apšvietimas kuone ant zero (0), nes akilai atsidavę vienai religijai, o kunigai tokiu budu naudojas. (Pav. suvogė pernai kunigas žmonių pinigūs, kurie pas ištikimajį buvo sudėti laike darbės).

Dabar šiek-tiek mąstant kyla klausimas, dėlko, ypaulin-gai, važiuoja žmonėliai čion atlankyti, neva stebuklingos vietos? Kiekvienas savaip supras; tai sakys puikios apielinkės, tai oras grynas, ir vėl da...

Nebuvus čion ir nemačius šio miesto taigi ir nėgalima išrišiti to klausimo, nes jis rišasi teipgi su kitais klausimais. Atvykęs pasižiurėti ar teip sau, tai aiškiai pamatai, kad keliaujama žmonių dėlto, kad neva hypnotizmas juos traukia čion, prostitutacija; kuri baisiai išsiplotojusi. Vienatinis ir ten tas atsilankymas višminėtam klausime.

Viena yra priežastis vyrų, kurie aiškiai žinodami su kokiais tikslais ir kur keliaujama (Bent dauguma to roū).

Šitaji-gi vedama prie ištvirkimo ir neišvengtina tas skurdingas gyvenimas mergaičių, kurios turi išrasti budą per ku-

ri galėtų pa kad mergaitė kėt visai maž steoėtina, žin barj. Bet pa tinių, apavale

Taigi, j purviną (pros keliauja tolyn tą daryti. Pa pietinėj miest gaitėms, manj vyduosio vaiki vilioja juosius nas savo bėru Varžytinėš vėl muštynės dėl

Man pač viena jauna m ma prašė ir ma džiū beje aš ne išaiškino atvir jog kitur nieku džioš pusės.

kad jaunutė g teikdama žmo užaiiminėti tok kad kokia sto puošą galvą a: lį prasižengimą kaip tau negėd das paraudo ir suminkšėjimą tam nedrasiai jant viešbutyje nėti, nes girtieji darbus daryti.

tendencijai. bet tą darbą teip gr jei nori tai tuoj Sako ji: aš ir atsidaviau an man papasakoje du pasipazinove tvirkusj miestą, ojos. Ji meilia teikus jai keletą no akių. Taigi atrosė laišką, je sakyt, ir širdin; Taigi skaitytoja mergaitės ir kai

Gal but ka dalį pačiam dar gailėstis spaudž

ijos.

nt vienos pusės po-
ilutes neužrašyta.
ip atsitiko, be ilgy
t gyvenimo vianu

s miestas yr žino-
tiską išveizę, bet
mo vieta, pašma-
ce.) Ištikro nie-
rtavimas nemotai
ie mažas algas te-
venimas, drabe-
ijs žmonės, atko-
rtelgos nenorom
langi atvykusių
sučėdytų pinigų
puikiausias. Vis
as brangu, taigi,
aisiai sunkiā mū-
ntojams, o puik-
nės kuopuikim-
uc šą priduođa s-
e.) krantas visu-
l takelias išmū-
čios aromatišką
ganizmui.
ro, sutraukdamu
notakas ir kunu.
jųjų neperaugt-
t po hegemonija
int viekas mato-
is.

vokičius, au-
usia yra, bet ap-
tvę vienai religi-
zogė pernai kun-
sudėti laike be

s, dėlko, ypau-
tebuklingos vie-
ikios apielinio,

ži ir negalima ū-
itais klausimais.
amatai, kad ke-
nas juos traukia
ienatinis ir ten

tinodami su ko-
a to roni).
ngtina tas skur-
ti budą per ku-

ri galėtų palaikyti gyvenimą. Persistatyk sau skaitytojau, kad mergaitės tarnauja ilgas valandas (13-15) ir gauna mokėti visai mažai, (2.00 iki 3.00) bet jai gauna 4.00, tai labai stebėtina, žinoma į savaitę, priegltam da gauna valgį ir kambarį. Bet paimkime josios išlaidas: drabužis, skalbėsis apatinių, apavalai, iš kur ji tuos ims?

Taigi, jos nematydamos kitos išeišos bređa nenoros į purviną (prostituciją — pardavinėja savo kūną) ir be atvngos keliauja tolyn pradėtu kėliu. Vien tik skurdas priverčia jas tą daryti. Pavyzdžiui tegul bus Koščiūškos sodnas, kuris yra pietinėj miesto dalyj išvakaruosna pripildytas jaunoms mergaitėms, manytum, kad po prievarta iš kur tai privarytų. Išvydusios vaikščiojančius vaikus, visokiais maneris, budais, vilioja juosius. Bešnekučiodamos pradeda siulyt, kaip čigonas savo bėruką, kad tik pastarieji darytų gyvuliškus darbus. Varžytinės vėl jųjų (mergaičių) neapsakomos, ištinka net ir muštynės dėl tokių uždabavimų.

Man pačiam teko buti tokiam klingyje ir susidurti su viena jauna mergyte, metų apie 16-18, kuri kaip išmanydama prašė ir maldavo, kad aš ištesėčiau jos jausmus. Išpradžių beje aš nesuprast nesupratau kame dalykas, bet kada ji išaiškino atvirai taigi aš net nusistebėjau, kadangi žinojau, jog kitur niekur teip atvirai nedaroma ir nedaleidžiama iš vaizdijos pusės. Aš perspėjau jei: tu teip jauna, teip graži, lyg kad jaunutė gėlė vos praskleidusi savo jaunus lapelius, suteikdama žmonėms nepaprastą grožį, argi tau ištikro reikia užsiimnėti tokiais darbais. Ji stovėjo giliai užsimąščiusi, lyg kad kokia stovyla arba stabas, nulenkusi savo puikiai pa-
pošlą galvą ant krutinės ir rodos ką tai ji matė baisiai didelį prasižengimą. Pálaukęs valandėlę, aš staiga užklausu: kaip tau negėda buvo užsiimti tokiu biauuriu darbu? Jos veidas paraudo ir akys prisipildė ašaroms, aiškiai pamačiau joje suminkštėjimą. Teip! ji nedrąsiai atsakė bėdinu balsu. Potam nedrasiai ir užkimusiu balsu pradėjo: man betarnaujant viešbutyje «Zealumu», šeimyninkas liepe tuom užsiimnėti, nes girtieji norėdavo žaisliauti su merginom ir begėdiškus darbus daryti. Aš kiek galėdama protestavau ir priešinausi tendencijai, bet viskas nuėjo vėltui. Sakiau, net, kad apleisiu tą darbą teip greit, kaip tik susijieskosiu kitą, jis atsakė, kad jei nori tai tuoj eik sau, jei nenori pildyt mano prisakymų.

Sako ji: aš, nežmogiška kantrybe prisidėngus, pradėjau ir atsidaviau ant žvėrių rankų. Daug tokių biauurių darbų ji man papasakojo, kurių nėt baisu klausyt. Bešnekėdami mužu pasipažinova arčiau ir aš jai vėliau apleisti šį biauurį ištvirkusį miestą, nurodydamas visas blogas pasekmes prostitucijos. Ji meiliai, nė žodžio neatsakydama, sutiko ir man suteikus jai keletą centų ji apleido miestą antrytojaus prie mano akių. Taigi mergelė laimingai ir padarė! Už pora dienų atršė laišką, jog ji jaučiasi teip laiminga, kad negali nė apsakyt, ir širdingai dėkavoja man už informacijas ir sušelpą. Taigi skaitytojau dabar spręsk, kaip greit ištvirksta jaunos mergaitės ir kaip greit tampa suviliotos?

Gal but kam neaišku buvo iš nurodymo, tai galima kitą dalį pačiam damislyti, jog kitaip ir negali but. Nepaprastas galeistis spaudžia žmogaus krutinę, žiurint į tokį nedorą gy-

venimą, bet matomai jis vis plėtojas, bet nemazinas. Doram žmogui viskas tas yra atkaklu ir biauuru...

Špokas.

Boston, Mass. Kaip visur, teip ir čionai darbai slenka da gana silpnai, mat, sako, kad fabrikantai po paskutinio kriziaus negal atsigriebti; daug darbininkų slankioja gatvėmis be darbo, o tie kurie turi darbus, tai dirba, galima sakyt tik už savo gyvasties palaikymą.

Daugiausiai darbininkų dirba, teip sakant nuo štukų (piece work), nes mat toks darbo sutvarkymas leidžia darbdaiviui labiau išnaudoti darbininką. Darbininkas norėdamas kiek daugiau uždirbti, pats save vargina ir naikina paskutines spēkas, kad tik apsiginti nuo bado ir išmaitinti savo šeimynėlę. Darbdaviams mažinti darbininkų mokestį leidžia minios bedarbių, kurie apsiima kad ir už mažiausią mokestį dirbti, kad tik kokį nors darbą ir su tuo pragyvenimo budą rasti.

Vienok ir tokiose sunkiose gyvenimo sąlygose gyvenant nedaugelis iš tų algos vergų rupiaasi užklaust saveš, argi vis jau teip bus, ar nėra jau darbininkams išganymo? Jeigu tuos skatikus, kuriuos smuklininkas nuo skurdžių surenka paaukuoti apšvietos reikalams, o, kiek tai žmonėlių susiprastų ir pažintų save kuo jie esą. Suprastų, ką reikia daryt, kad gelbėtis iš to sunkaus ir skurdaus gyvenimo, suprastų, kaip reikalinga yra jiems apšvieta ir ko iš jos galima laukti. Bet tamsumas ir nesusipratimas tų šiandieninių vergų, su atliekamu skatikėliu greičiau nustumia į smuklę, negu prie knygelės bei laikraščio, kad papenėti savo apnykusią, apmirusią dvasią.

Tą pasakyti galima ir apie čionykščius lietuvius abelnai paėmus. Labai, labai maža dalelė iš jų bruzda ir parodo savo gyvumo ženklus, kiti saldžiai, jei teip galima butų pasakyt, miega tamsybės ir dievo valiai atsidavimo patale.

Liudnas ir įkyrus jų gyvenimo vaizdas.

St. Sikenas.

Cordova, Alaska. Girdėdamas žmones kalbant apie šią «aukso šalį», kad ten darbininkams mokama po 6 dolerius ri daugiau už dienos darbą, mat užsimaniau pralobti ir nukeliavau aukso kalnų jieškoti.

Bet kur tau! Gal ir yra tie aukso kalnai tik anaipol ne darbininkui. Visas darbo vietas apėmus yra viena kompanija ir kaip tik nori teip darbininkus spaudžia ir išnaudoja. Prie geležinkelio stajmo darbininkams mokama nuo 35c., iki 40c., už valanda. Nebrangiau moka ir prie kitų darbų. Prižiūrėtojai su darbininkais elgiasi, kaip su darbiniais gyvuliais. Tiltų statymo darbininkai reikalaudami pakėlimo jiems mokesties ir žmoniškesnio prižiūrėtojų apsiėjimo, buvo sustreikavę. Kompanija į jų vietą parsitraukė iš Seattle, Wash., streiklaužius ir darbininkai bado verčiami turėjo pasiduoti kompanijai. Dabar su darbininkais da žiauriau elgiasi. Stoka čia darbininkiškos organizacijos. Gyvenimas sunkus ir skurdus.

Jos. Shimbet.

Worcester, Mass. Nuo tulo laiko iš šio miesto nesimato «Kovoje» nieko pranešta. Matyt draugai, kurie galėtų šį tą parašyt atrato nuo plunksnos.

Randasi čia L.S.S. 40-ta kuopa, bet dėl draugų apsileidimo labai silpna, o draugai visai dvasia yra nupuolę ir nesukrunta gelbėti ją nuo suirimo.

Draugai! Ištikro gėda mums būtų panašiai apsileist. Kitur irgi nevisi draugai daugiau susipratę ir apsišvietę, tačiau tvirtai laikosi ant kovos lauko ir didvyriškai kovoja, tik mes teip visai apsileidome, kad iš gėdos reik rausti

Melsčiau 40-tos kuopos sekretoriaus, idant sušauktų susirinkimą. Draugai turime atsiminti, kad mes, kurie seniau buvo matomi kaipo šiek—tiek betriusiantai, dabar jau kelintas mėnuo, kaip esame mokėję mėnesines mokesis už organą. Manau, kad neleisime administracijai išskirti mus iš tarpo kovotojų už laisvę ir socializmo mokslą, manau, kad nenorėsime atsiskirti su «Kova». Nuodėmė būtų mums tą padaryti... Sukruskime draugai, leiskime savo laisvės dvasiai gyvuoti.

V. B. is B.

IŠ LIETUVOS

Apie «Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos» susivaziavimą, Kauno «Vienybė» praneša štai ką:

Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos visuotinis susirinkimas, kuris buvo liepos 9 dieną, kaip ir paprastai, prasidėjo šv. mišiomis katedros bažnyčioje. Po mišių kun. Lumbis iš Kauno pasakė jausmingą pamokslą. Apie vienuoliktą valandą prasidėjo miesto salėje (dumoje) posėdis, į kurį atvyko 50 su viršum moterų iš Kauno, Suvalkų ir Vilniaus gubernijų. Dalyvavo viena atvažiuojanti iš Amerikos. Pirmininkavo ponia Urbonienė, o jos padėjėjas buvo kun. J. Staugaitis, jenerolas Paškevičius ir valdybos nariai. Išklauses pasveikinimo nuo visų beveik katalikiškųjų Lietuvos draugijų ir įstaigų, susirinkimas ėmė kalbėti apie savo reikalus. Iš pirmininkės apyskaitos apie draugijos veikimą paaiškėjo, kad draugija turinti arti 600 narių ir 4 skyrius: Kaune, Vabalninke Kauno gub., teipogi Marijampolėje ir Linksmojoje (Vesalave) Suvalkų gub. Svarbiausiu darbu kauniškio draugijos centro buvęs įkurimas ir užlaikymas moterų ukių mokyklos, kuri kaip parodė vedėjos p-lės Budrytės apyskaita, turinti dabar 113 mokinėjų (10 iš Kauno gub., o 3 iš Suvalkų), plėtojasis pasekmingai ir užlaikoma beveik iš įstaigos pavyzdingos valgyklos iš mokinių įneštų pinigų. Pelnas iš vakarų, ventų—davęs irgi nemažą draugijai paspartį, bet visgi dragija prie metinio budžeto (išlaidų) į 4,000 rub., savo reikalus užbaigusi pereinantis metais su deficitu (pritruko) 300 rub. su viršum. Veikliiausiais esąs Vabalninko skyrius, kaip pasirodė iš plataus ir turiningo pranešimo p-lės Janulionytėi. Turįs jisai 140 moterų, užsiimęs daugiausiai švietimu savo narių paskaitomis ir pašnekėšais susirinkimų laike, o su girtybe teip smarkiai kovojąs, kad net vyrai nemažai yra įsirupinę šiuo moterų veiklumu. Sumanyta teipogi įsteikti ukių mokykla, panaši į Kauniškę.

Marijampolės skyrius prie 74 narių yra padaręs nemažai susirinkimų, pritraukiančių nemažai miesteliečių ir kaimiečių, o gavėnios laike buvęs surengęs visuomeniškas paskaitas. Linksmosios skyrius yra įsteigęs pavyzdingą pieninę ir daržą, kuriame kauniškės mokinės lavinas daržininkystėje. Draugija,

žodžiu sakant, auga ir stiprėja. Po gan ilgų ir įdomių kalbų ir ginčų nutarta nežiurint į kliūtis varyti darbą toje pačioje pakraipoje ir toliau su dar didesniu uolumu. Draugijos veikimui praplatinti sumanyta: įkurti moterų banką, kuriam įstatus pavesta pagaminti valdybai susitarus su taryba, išleisti moterims laikraštis nors 8 sykius į metus ir surengti moterų darbo parodą, kuriam tikslui išrinkta komitetas.

Lietuvos moterų besidarbavime neįžymėta nieko dėl katalikiybės, vien matoma kol kas tik kultūriškas darbas, iš to atžvilgio draugija juo naudingesnė, juo labiau rūpišis švietimu, kad tik tas švietimas nebūtų semiamas iš «Šaltinio».

Suvalkija. Da neseniai įtaisė Suvalkuose šnipų skyrių, o adatos po nagais jam lenda. Tik šiuo kartu darbuojasi ne kunigai inkvizitoriai. Jų vietą užėmė tautininkai—kleikalai. Ir kalėjimuose kumščiai į darbą eina.

Kalvarijos kalėjimo višinininko pagelbininkas matomi kumščių nesigaili, kad nor išmeginti kalinių sprandus ir krotines. Kad kumščiai sulauku neatsisauktų!

M. B.—is.

Naujas pabėgėlis. Iš Europos praneša man pažįstamo mano draugas, kad neseniai iš Lietuvos pabėgęs V. Čibinas, nuteistas 1 metams, laukias karės teismo. Dabar jis gyvena vienoj Vakarų Europos šalyje po kita pavarde. Gal atvažiuos į Ameriką.

Draugas, «vieton rekomendacijos», prašo priimti jį gerai.

J. Baltrušaitis.

ATYDAI LAWRENCE'O, MASS. IR APIELINKES LIETUVIŲ

Šiuomi pranešame, jog 64-ta kuopa L.S.S. parengė ant 6-tos dienos Rugsėjo (September) «Labor Day» svetainėje «MUSIC HALL», 322 Common ir kampas Amesbury gatvių, Lawrence, Mass., DIDELĮ BALIŲ su TEATRU, PRAKALBOMIS, DAINOMS ir DEKLAMACIJOMS. Bus sulosta pirmą kartą šame mieste «AUDRA GIEDROJE». Kalbės atsišymėję kalbėtojai: D-ras F. MATULAITIS ir A. ANTONOV.

Vakaro programos bus daug įvairuotas. Žodžiu sakant, pritaikytos žaislės dėl visokio amžiaus ir pažvalgų žmonių. Todėl kviečiame visus atsilankyti, o būsite užganėdinti. Įžanga tik 3c. Rengėjų Komitetas.

«Baltramiejaus Naktis»

Tai puikiausi aprašymai Prancūzijos karaliaus ir kunigų darbų. Tarsi atidengimas didžiausių paslapčių pamato tikėjimo; gali sakyti, kai veidrodinis darbininkui žmogui dėl permatymo, kas ji tamsybėn grumia. «Baltramiejaus Naktis» labai suprantančioj kalboj parašyta, kiekvienas protingesnis darbininkas privalo ją nusipirkti ir perskaityti. «BALTRAMIEJAUS NAKTIS» yra didelė stora knyga, prekuiuoja tik 75 centus.

Prisiųsk 75c «Money Orderj» arba Krasos ženkleliais (stampoms).

«KOVOS» ADMINISTRACIJA
1815 E. Moyamensing Avenue

Philadelphia, Pa.

O tuojaus apturėsi «BALTRAMIEJAUS NAKTIS» Didelę Knygą.

AD

L.S.S. k

Sekretoriai ir
stagai pagarsinti,
išaukta į administrat.

- 1 kuopa, Phil
K. J. Valys,
- 2 kp. Scranto
F. Živa
- 3 k. Cleveland
S. Viso
- 4 kp. Chicago
1
- 5 kp. New Br
K. Set
- 6 kp. Pittsbu
A. K.
- 7 kp. Rocheste
J. K. Burakas,
- 8 kp. Donora,

- 9 kp. Wilkes 1
J.

- 10 kp. Mt. Ca
- 11 kp. Newark
A. 2

- 13 kp. Taylor
- 14 kp. Baltimo
J. B.
- 15 kp. Minersv
F. A. Sekr. J.
- 16 kp. Meriden

- 17 kp. Broekto
L. S.
- 18 kp. Collinsv

- 19 kp. Brookly
J.
- 20 kp. Brookly
P. Bokinais

- 21 kp. Herrin,
K
- 22 kp. Chicago,
M. M. Ju

- 23 kp. Spring 7
A
- 24 kp. Plymouth
- 25 kp. Union Cj
J. A. Šu

- 26 kp. Westvill

- 27 kp. New Ha
K. Šaltu
- 28 kp. Shennad
A. Stanikis

- 29 kp. Springfie
F. Klembauckas,
- 30 kp. Yonkers,
F. Navikas
- 31 kp. So. Betle
P. Berukis
- 32 kp. Pittston,
P. Š.

Moksleivių Paskolės Ratelio Išdininkas

A. SEDERAVIČIUS,

2849 Dickens Ave.
Chicago, Ill

ADRESAI

L S S. kuopų Viršininkų

Sekretoriai kuopų, kurių adrsai netel-
singai pagarsinti, arba visai nūr, lai tuoj atsi-
aukti administracijai. Administratorius.

- 1 kuopa, Philadelphia, Pa.
K. J. Valys, 1815 E. Moyamensing Ave.
- 2 kp. Scranton, Pa.
F. Živatkaukas 309 Charles St.
- 3 k. Cleveland, Ohio,
S. Visockis 1423 Hamilton Ave.
- 4 kp. Chicago, Ill.
I. Levanas 877 35th Place
- 5 kp. New Britain, Conn.
K. Senkus 201 Washington St.
- 6 kp. Pittsburg, Pa.
A. K. Didžurgis 2209 5th Ave.
- 7 kp. Rochester, N. Y.
J. K. Burokas, Box 92. Brockport, N. Y.
- 8 kp. Donora, Pa.
R. Lekavičius Box 169
- 9 kp. Wilkes Barre, Pa.
J. Jesulaitis 93 Joseph Lane
- 10 kp. Mt. Carmel, Pa.
A. Žolynas 211 Jefferson St.
- 11 kp. Newark, N. J.
A. Žolynas 211 Jefferson St.
- 13 kp. Taylorville, Ill.
A. Augulis Box 93
- 14 kp. Baltimore, Md.
J. Bulota 229 So. Greene St.
- 15 kp. Minersville, Pa.
Fin. Sekr. J. Raulinaitis, Box 538
- 16 kp. Meriden, Conn.
K. Liutkus 71 Pine St.
- 17 kp. Brockton, Mass.
L.S.S. kuopa 152 Ames St.
- 18 kp. Collinsville, Ill.
J. J. Tumosa Box 245
- 19 kp. Brooklyn, N. Y.
J. Šaltis 120 Grand St.
- 20 kp. Brooklyn, N. Y.
P. Bukšaitis, 111 Washington St.,
New York City, N. Y.
- 21 kp. Herrin, Ill.
K. Narbuta, P. O. Box 232
- 22 kp. Chicago, Ill.
M. M. Juska, 1198 So. Leavitt St.
- 23 kp. Spring Valley, Ill.
A. Krajauskas Box 484
- 24 kp. Plymouth, Pa.
J. A. Šnuskis 22 Diamond St.
- 25 kp. Union City, Conn.
J. A. Šnuskis 22 Diamond St.
- 26 kp. Westville, Ill.
D. Klitunas Box 436
- 27 kp. New Haven, Conn.
K. Šaltonas 281 E. Chapel St.
- 28 kp. Shenandoah, Pa.
A. Stanickis, 234 W. Centre str.
- 29 kp. Springfield, Ill.
F. Klembauckas, 1711 E. Matheny ave.
- 30 kp. Yonkers, N. Y.
F. Navikas 131 Riverdale Ave.
- 31 kp. So. Bethlehem, Pa.
P. Berukaitis, 1020 Butler St
- 32 kp. Pittston, Pa.
P. Šiekaitis 36 Stark St.

- 33 kp. Binghampton, N. Y.
M. Kirklis 32 Glenwood Ave.
- 34 kp. Waterbury, Conn.
V. Malinauskas 17 James St
- 35 kp. Lost Creek, Pa.
J. Pužlauskas Box 114
- 36 kp. Bayonne, N. J.
J. Januškevičius, 75 E 22-nd et
- 37 kp. Chicago, Ill.
St. Strazdas, 2025 Canalport ave.
- 38 kp. Bristol, Conn.
J. Žvingilas, 19 Foley St.
- 39 kp. Los Angeles, Cal.
A. Dumbriš 231 Spring St. Aurora, Ill.
- 40 kp. Worcester, Mass.
S. Baranauskas 7 Siegel St.
- 41 kp. Bridgeport, Conn.
J. V. Stankus Cor Vale and Sassafrae Sta.
- 42 kp. Easton, Pa.
A. Dumbriš 231 Spring St. Aurora, Ill.
- 43 kp. Melrose Park, Ill.
A. Dumbriš 231 Spring St. Aurora, Ill.
- 44 kp. St. Louis, Mo.
J. Aukštakalnis, 1701 N. 7th St.
- 45 kp. Passaic, N. J.
S. Pauza, 71 Dayton Ave.
- 46 kp. Mahanoy City, Pa.
J. Overaitis Box 156
- 47 kp. New Philadelphia, Pa.
J. Dilbaitis, 2 W. Devitt St.
- 48 kp. Pana, Ill.
S. Stankevičius 60 Wells St.
- 49 kp. Hartford, Conn.
J. Lukoševičius, 128 Bell Ave.
- 50 kp. McKees Rocks, Pa.
J. Bulotas 159 Hamilton St.
- 51 kp. Grand Rapids, Mich.
P. Narvydas 120 Grand St.
Brooklyn, N. Y.
- 52 kp. New York, N. Y.
A. Žukauskas Box 281
- 53 kp. St. Clair, Pa.
D. Lekavičius Box 18
- 54 kp. Courtney, Pa.
J. Stasevičius 1413 Page St.
- 55 kp. Allegheny, Pa.
K. Kazlauskas, Box 291, Struthers, Ohio
- 56 kp. Youngstown, Ohio,
B. Kondrotavičius Box 24
- 57 kp. Wilmerding, Pa.
K. Brazevičius Box 221
- 58 kp. Kenosha, Wis.
S. Jankus, 159 Newark St., Hoboken, N. J.
- 59 kp. Jersey City, N. J.
E. Alimnavičiūtė, 18 National St
- 60 kp. So. Boston, Mass.
S. Danilevičius 17 Morris St.
- 61 kp. W. Lynn, Mass.
J. Rush P. O. Box 171
- 62 kp. Riverton, Ill.
A. Ambrazas, Box 188
- 63 kp. Johnston City, Ill.
F. Juškevičia 251 Canal St.
- 64 kp. Lawrence, Mass.
Ed. Kinderas, 123 River St.
- 65 kp. Paterson, N. J.
J. Kugis 106 Market St.
- 66 kp. Wilmington, Del.
T. Tomkevičius, 800 E, 8th St.
- 67 kp. Brighton, Mass.
J. Varnagiris, Box 331
- 68 kp. Chester, Pa.
J. Varnagiris, Box 331

- 69 kp. Shaft, Pa.
J. Petrauckas Box 31 Lost Creek, Pa
- 70 kp. Gilberton, Pa.
M. Dumbrauskas, Box 107
- 71 kp. Cambridge, Mass.
H. B. Bronišas, 103 Gore St., E. Cambridge
- 72 kp. San Francisco, Cal.
J. Pagee, 155 D. Duhoce ave.
- 73 kp. W. Frankford, Ill.
K. Arlešūnas Box 131
- 74 kp. Livingston, Ill.
P. K. Pačėsa Box 142
- 75 kp. Rockford, Ill.
S. Zavadzkas 615 Cedar St.
- 76 kp. Seatonville, Ill.
K. Andriūšis, P. O. Box 584
- 77 kp. Benld, Ill.
T. Kreivėnas, 234 Diamant St.
- 78 kp. Exeter Boro, Pa.
J. Maručaitis, 32 Centre St. Ashland, P
- 79 kp. Girardville, Pa.
J. Stasulevičius 31 E. Broad St.
- 80 kp. Hazleton, Pa.
D. Dragas 281 W. North Ave.
- 81 kp. Chicago, Ill.
J. Maručaitis, 32 Centre St. Ashland, P
- 82 kp. Niagara Falls, N. Y.
J. Juška, 75 Hudson Ave.
- 83 kp. So. Brooklyn, N. Y.
M. Mašnickas 1501 Ontario East.
- 84 kp. Montreal, Canada,
L. Zavištavičius 216 Hydepark St.
- 85 kp. Hyde Park, Mass.
J. Peldzius Box 1016
- 86 kp. Stoughton, Mass.
G. Baltakys, 537 Collinsville ave
- 87 kp. East St. Louis, Ill.
L. Verblingevičius 540 Elm all
- 88 kp. Homstead, Pa.
P. J. Mackevičius 81 Emerald St.
- 89 kp. Gardner, Mass.
P. Janušonis P. O.
- 90 kp. Rhone, Pa.
J. Vaitkus, 92 Myer Sr.
- 91 kp. Edwardsville, Pa.
A. Žekas, 146 S. Main St.
- 92 kp. Wilkes Barre, Pa.
A. Chaposki 217 Penn Ave.
- 93 kp. Braddock, Pa.
A. Juškus
- 94 kp. Foxcroft, Me.
A. Žekas, 146 S. Main St.
- 95 kp. Ashley, Pa.
J. K. Valinskas 1500 Wentworth Ave.
- 96 kp. Vandergrift, Pa.
V. Kriškėvičius Box 218 Coyne Pa
- 97 kp. Manifold, Pa.
J. Baronas Box 24
- 98 kp. Elco, Pa.
J. Morgan & Cuddy, Pa.
- 99 kp. Morgan & Cuddy, Pa.
J. Račauskas, 595 Ingfield St.
- 100 kp. Duquesne, Pa.
J. Varnagiris, Box 331
- 101 kp. Ellsworth, Pa.
J. Varnagiris, Box 331

- 102 kp. Lee Park, Pa.
St. Milauckas 437 Willing St.
- 103 kp. Tamaqua, Pa.
F. Kilvinas, Box 177
- 104 kp. Clinton, Ind.
K. Vilaniškis, Box 36.
- 105 kp. Lewiston, Me.
V. Katilius, Box 121
- 106 kp. Maryville, Ill.
M. Stanelis Box 92
- 107 kp. Coal Dale, Pa.
A. Jankaukas, Box 35, Loupnex, Pa.
- 108 kp. Carnegie, Pa.
P. Brajus, Box 547
- 109 kp. Ambridge, Pa.
M. Martinkaitis, Box 33
- 110 kp. Centralia, Pa.
J. Gallunas, 35 Whitney St
- 111 kp. Orange, Mas.
P. J. Milčiūnas P. O.
- 112 kp. Pierce, Ill.
A. J. Neris, 503 Linden Ave.
- 113 kp. Burlington, N. J.
D. Taunis, 35 Essex St.
- 114 kp. Athol, Mass.
J. Montvila Box 55 Jefferson Line, Pa.
- 115 kp. Du Bois, Pa.
J. Bataitis, 748 Ferry Ave.
- 116 kp. Detroit, Mich.
P. P. Grigaliūnas Box 328
- 117 kp. East Pittsburg, Pa.
S. Balčiūnas Box 33
- 118 kp. Sugar Notch, Pa.
F. Druchas 501 Conway St.
- 119 kp. Milwaukee, Wis.
D. J. Kasparka 55 Commercial Hall
- 120 kp. Valparaiso, Ind.
U. Skrinškienė P.O. Box 45
- 121 kp. Beckemeyer, Ill.
J. Zolancas, 11 Charter St.
- 122 kp. Exeter, N. H.
S. Rykas, 23 College Ave.
- 123 Aurora, Ill.
J. Žilinskas 1606 Howe St.
- 124 kp. Racine, Wis.
C. Stendar Box 215
- 125 kp. Waukeegan, Ill.
J. K. Valinskas 1500 Wentworth Ave.
- 126 kp. Chicago Heights, Ill.
V. Kriškėvičius Box 218 Coyne Pa
- 127 kp. Old Forge, Pa.
T. J. Žarnauskas Box 116
- 128 kp. Cherry, Ill.
S. Kirliis, Box 560
- 129 kp. Bridgewater, Mass.
P. Kapickas 40 Newburn St.
- 130 kp. Auburn, Me.
P. Kapickas 40 Newburn St.

Musu knygos.

Skatykit ir platinkit jas!

1 Politiskas minių streikas, pusl. 20	8
2 Kudikių vergija, pusl. 20	5
3 Kovotojų giesmės. 42 revoliucionieriškos dainos, pusl. 48	15
4 Priekus Engels; jo gyvenimas ir darbai, pusl. 54	15
5 Moters ir politika, pusl. 50	15
6 Kunigai, bedieviai ir socialdemokratai, pusl. 30	10
7 Darbininkų spauda ir jos priežastys; su paveikslais	10
8 Valsybė ir Socializmas, puslapių 31	10
9 Žemės Išpažintis, pusl. 56.	15

įdomių kalbų
ą toje pačioje
Draugijos vei-
nkas, kuriam
taryba,—išlei-
us ir surengti
mitetas.
nieko del ka-
darbar, iš to
rupjėis švieti-
altinio.
šnipų skyrių,
u darbuojasi
inkai—kleri-
K.
kas matomai
indus ir kru-
f. B—is.
n pažįstamas
V. Čibiras,
ir jis gyvena
Gal atva-
imti jį gerai.
trušaitis.
LIETUVIŲ
žė ant 6-tos
svetainėje
bury gatvių,
KALBOMS,
ną kartą šia-
sižymėje bal-
sakant, pri-
t. Todėl už-
unga tik 25c.
omiletas.
is”
s ir kuni-
ių pamato
mogui del
niejaus
kiekvienas
perskaiyt.
ra knyga,
ženkleliais
IJA
ia, Pa.
AKT)–

10	Kaip žmogus ant žemės atsirado, pusl. 40.	20
11	Amerikos Valstiečiai, pusl. 16.	10
95	Krikščionybė ir Socializmas, pusl. 74	15
96	Moteris prieš Teisybę ir Logikos Teismą pusl. 21	10
97	Ko mus mokina žvaigždės? Parašė K. Stiklelis, pusl. 32	10
98	Gyvybė (kantata) ir kitos poemos, parašė J. Viskoška, p. 41	15
99	Svajus, tragedija-poema, parašė J. Viskoška, pusl. 135	40
100	Bomba, komedija II akt., parašė Antonov, pusl. 24	15
101	Dilgėlių Ziedai, trys puikios apysakos, pusl. 31	15
102	Mikės valdinių poteriai; labai juokingi, pusl. 14	5
103	Kirpikai arba avelių piemenėliai; juokingos dainelės, p. 16	5
104	Amerikiečių cirkas arba Sorkės, su paveikslais, pusl. 15	5
105	Vienas respublikos karalių, parašė M. Gorky, pusl. 24	10
151	Vyskupas Myriel ir Konvencijonalistas, par. V. Hugo	8
152	Žmogus, Akuraterio apysaka, pusl. 40	15
201	Graudus Verksmai, apie Lietuvos vargus, parašė Liepukas	10
201	Ar geras katalikas gali būti socialistu, pusl. 15	10
302	Senovės šventieji ir dabartiniai bedieviai, pusl. 16	5
306	Klebono karčiama, atsitikimas Šiauliuose, pusl. 16	5
307	K. Marx, jo gyvenimas ir darbai, su jo paveikslu, pusl. 31	12
308	Širdies balsai, 16 Jovaro eilių, pusl. 16	10
308	Emilija Pliateriutė, lenkmečio karžygė, pusl. 15	10
400	Kantiškos apie peklos kančias, juokingos Liepuko eilės, p. 40	20
406	Baudžiava Lietuvoj, pusl. 76	15
409	Eilės Pr. Vaičiūčio, pusl. 165	50
401	Keistutis, Tragedija 5 aktuose, pusl. 101	02
420	Orleano Mergele, Tragedija, 5 aktuose, pusl. 156	25
513	Kaimiečių kova su ponais, pusl. 60	10
414	Socializmas ir darbininkiskasis klausimas, pusl. 40	10
415	Revolucija, jos prasmė, priežastis ir pamatai, pusl. 43	10
416	Živilė, duktė Karijoto, pusl. 118	25
501	Rosijos caras, monologas, ir politiško turinio eilės, pusl. 15	10
502	Kelionė per Peklą, parašė J. Mauritz, pusl. 32	10
503	Darbininkai ir jų ateitis, pusl. 43	12
504	Kaip aš tapau milijonierium? pusl. 32	10
505	Socializmo ABC, pusl. 32	10
506	Paskutinė Banga, parašė Br. Vargšas, pusl. 32	10
602	Baltramiejaus Naksis, istoriška apysaka, pusl. 202	75
601	Raistas, parašė U. Sinclair, geriausia apysaka mūsų laikų, p. 355	\$1
612	Kaip geriausiai laidot numirėlį? pusl. 29	10
614	Dvyniai vagių, parašė kun. V. Dembskis, su paveikslu, p. 88	25
621	Spėka ia Medega, moksliska knyga, pusl. 380, apdaryta	\$2
631	Iš ko kyla melai? parašė kun. V. Dembskis, pusl. 175	75
632	Kankintojai ir kankintiniai už mokslą, par. kn. V. Dembskis	\$1
641	Gramatika angliskos kalbos (P. Mikolainio), apdaryta	\$1
643	Naujas budas mokintis rašyt nemokantiems	10

Augščiau paminėtos ir kitos visokios knygos, išleistos Amerikoje ir Lietuvoje, galima gauti «Kovos» sąkrovoje. Daug ant syk už gyvus pinigų imantiems ir agentams nuleidžiamas didelis nuošimtis.

„Kovos“ administracija

Antrašai L. S. S. A. Centro Viršininkų.

L. S. S. CENTRO SEKRETORIUS

Aug. Purvis, 218 W. 124-th St., New York, N. Y.

PILD. KOM.

M. M. Rice (Račiūtė), Gen'l Del. New York, N. Y.

J. Kačergius, 120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.

P. Norkus, 25 Van Buren St. Passaic, N. J.

VEIK. KOM. SUSINEŠIMŲ SEKRETORIUS

J. Stasiulevičius, 31 E. Broad St., Hazleton, Pa.

LAIKRODELIS ANT IŠMOKESTIES

Šitas dziegorėlis yra 14 k. gryno aukso ant 17 akmenų, ausuke užsakamas ir nustatomas, gvarantuotas ant 25 metų, prekė \$14.00. Prisiųsk kelis dešimtis centų arba ir daugiau ant rankos, idant žinočia, jog tikrai imsi, o aš tuojan prisiųsiu šitą laikrodėlį ant išmokesties. Jūs po aplaikymui laikrodėlio ir apžiūrėjimui, jog tikrai yra vertas prisiųskite kas mėnesį po \$2.00 iki išmokėsite \$14.00 ir tada gausite rasitę ir gvarantuotą ant laikrodėlio. Adrisuok šiteip:

Geo. J. Mashall. Elmhurst, N. Y.

\$25.00 ant Savaites.

Reikalauju 200 agentų po visus miestus dėl pardavinėjimo aukšnių ir kitų rinkų laikrodėlių ir t. t. Katalogas agentams dovanai. Tavo pabargnoji (du ant bargo) iki \$2.000 ant 60 dienų; norinti tapti agentu, greičiausia atsakytų kad nebūtų pervėlu, nestik 200 reikalauju.

Meldžiu atsiskauti visus storninkus knygų ir laikraščių parduotojus, o parysyt labai puikų biznį, ne kaip dirbame sunkų darbą, ligas valandas už \$1.00 dienos, o čia mažiausia padarysi po \$5.00 ant dienos. Prisiųsk už 10c mūsų prisiuntimo katalogo ir visų informacijų ir pamokinių agentams vertelę.

Geo. Mashall, Elmhurst, N. Y.

Atviri Laiszkeliai ir Laiszkams popieriai

Naujai atspausti, randasi «Kovos» administracijoje. Su geriausiais paveikslais ir knačioms revoliucijonieriskoms dainoms, pritaikytoms prie paveikslų. Visi laiszkeliai popieriai atspausti visokiomis parvoms, geriausios popieros ir parsiduoda 2 už 6c., 10 už 25c., 100 už \$1.00, 500 už \$4.50, o 1000 už \$8.00.

Reikalaujami adresuokite:

«Kovos» Administracija
1815 E. Moyamensing Ave.
Philadelphia, Pa.

Kas sanvaite saugok šita sanrašą:

LAIŠKAMS POPIERIAI

- 1 Žmonijos Geradėjai
- 2 Kelionė į dangų
- 3 Suspraskim!
- 4 Ant barikadių
- 5 Marselietė
- 6 Saulė tekant
- 7 Pirmoji Gegužės
- 8 Raudonas Vėluksas
- 9 Internacijonalsas
- 10 Kapitalistų Dievaitis
- 11 Tikėjimo palaikytojai
- 12 Tabartinė draugijos progreesas
- 13 Kopitalas ir jo augitinis pona.
- 14 Standininė sistema ir juos auka.

ATVIRI LAIŠKELIAI

- 1 Socializmo pavaizdai
- 2 Paryžiaus komuna
- 3 Caro kelionė į Sibyrį
- 4 Tėvynė ir jos silis darbininkai
- 5 Sunku kelti su Teisybe
- 6 Kapitalizmo reakcijos vėly
- 7 Darbininkų pažanga
- 8 Rusijos karė su Japonija
- 9 Marselietė
- 10 Internacijonals
- 11 Ant barikadų
- 12 Raudonas Vėluksas
- 13 Kapitalistų Dievaitis
- 14 Tikėjimo palaikytojai
- 15 Trys viespačiai ant komuna
- 16 Darbininkai ir pona
- 17 Kapitalizmas ir jo auka
- 18 Dabartinės draugijos progreesas
- 19 Nurkylavotas gausis nauj
- 20 Kopitalas ir jo augitinis pona
- 21 Be darbo ir duonos
- 22 Labdarystė kapitalistų
- 23 Salis iš Pranceltijos
- 24 Dėdė Samas

Artinaantis rudens vakarams, kuopos, draugystės ir kilubai, rengsite pasilabinti vakarus, priegtam jau visiems žinomą smagžaisią „Lakiojanti Kraas“ (počas), kuri komai tinka ir gražiai bovi jaunimą.

Todėl pranešame, jog „Kovos“ spaustuvėje galite gauti labai tinkantį istoriška laiškelį. Tad neužmirškite pareikšti ant, o mes tuojaus prisigsime.

DAUGIAU ANT SYK IMANTIEMS PREKES DAUG NUPIGIAUSIAI

Prenumerata Rev. Dainoms
 «Birutos Kanklių» Dainin. D tē
 So. Boston'e, Mass. \$5.00
 M. Martinkaitis 1.00
 Buvo \$64.00
 Išviso \$70.00

MOKYKIS ANGLIŠKAI
 Aš mokinu Anglišką Kalbą ir kitas dainas pagal geriausią metodą (Metoda) ir geriausia puse. Lektoriaus Valstybės po visas Jungtines Valstybes atvira laiškelį (Post Card).
 Chas. A. Jaffe 622 S. 11th St. PHILADELPHIA
 ISZSIUNTINEJIMO LEKCIJŲ PRIVATISKAS MOKYTOJAS

575
 Lenkiškas
 VINIŲ LINI. IR SI
 Kamp
 M. Ros
 SEN
 Lietuvių Philadel
 Parduot
 Išmaino į
 lis sviet
 Parduoda
 605 S
 Vyrail ar c
 įvairius blizguč
 ba saldainius, e
 Tad, draugai, j
 dovana: užrašy
 Dainos. O tau
 kiai skambančiu
 širdi, kuomi sm
 Prekė \$1.00
 ginai.
 Jog vistiek
 paskui braugiau
 Visuose Saj
 «Kovos» adminis
 Visus pinigų
 «Kova», 18

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE Lithuanian Socialist Federation of America

J. BALTRUSAITIS, Editor F. J. BAGOCIUS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World		PRENUMERATA visose dalyse svieto	
One year	\$2.00	Vieniems metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešioms mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50
ADVERTISEMENT RATES		APGARSINIMU KAINOS	
One inch once	50c	Colis syki	50c
One inch one month	\$1.00	Colis per mėnesį	1.00
One inch one year	10.00	Colis per metus	10.00
All Communications should be addressed		Visokiuose susišėimuose adresuokit:	

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

Pirkejas atsinešes arba atsintęs šita iškarpa, gaus 10 per cent pigiau. Labai paranku. Visi juos rinkit.

ATKREIPKIT ATYDĄ

Išpirkit visus trunkus geriausioje vyno sankrovoje. Mes turime daugybę užsieninio ir vietinio gerimo.

Degtinė { kvorta nuo 50 centų iki vienam dol. 50 cent galonas nuo 1 dol. 75c. iki penkių dolerių
California Brandy { kvorta 65 centai iki 2 3/4 dol. galonas 2 dol. 55c. iki 5 dol.
California Vynas nuo 30 centu iki 1 doleriui 55 c.
ARAKAS [Rum] nuo 75 centu iki dviejų dolerių.
Veselioms perkant, duodam pigiau. Pirkejas dūdam gražias dovanas. Kalbam lietuviš, lenk, ruskai ir kitaip

B. Z. JESSAR.

1748 Orthodox St. Frankford Philadelphia, Pa.

NAUJAS IŠRADIMAS! SU PAGELBA

Chemijos ir Naujaisių garsių išradėjų Mašinų Nukvarbuoju visokius drabužius neardant.

Kam jums vaikščiūt nudevėtose bei nušutusiose drapanose, jeigu už labai pigiai galite atnaujinti ir perkvaruoti visai neardant siūlių, kad ir seniausias drapanas.

Mēs, nuolat besidauginant kostumeriam, įtaisėme naujausio išradimo dažomasias mašinas tam tikruose namuose pagal francūzišką metodą. Drabužius kvarbuojame kaip vyriškus, taip ir moteriškus, o taipgi ir visokius dyvonus, blanketus, firankas, portyerus ir t.t., kokiais tik kas nori dažais. Teatrališkoms trupoms padarome kostiumus (drapanas) traukyje vienos valandos. Pavestą mums darbą atliekame gerai, greitai ir sąžiniškai. Kreiptis prie mūsų galite: ypatiška, laiškeliu bei per telefoną.

JAN KUKULSKI,

3032 Richmond St. 3005 Frankford Ave.
Bell Phone 45-59 A Kensington, Bell Phone 45-74 A. A Kensington.
PHILADELPHIA, PA.

Vienatinis Philadelphia) Letuvis AGENTAS
Laivakorėčių ir Pinigų Siuntimo į visas Svieto Dalls.

Išdirba daviernastis ir kitus dokumentus.
A. M. STANELIS
306 N. 13th St. TELEPHONE
Keystone, Race 2865
PHILADELPHIA, PA.

Frederick D. Felto SALIUNAS

S.W. Cor. Richmond & Allegheny Av. PHILADELPHIA, PA.

Pavieniat Numeriat "LIETUVOS ŽINIOS" ir "LIETUVOS UKININKAS"

Gallma gaut pas K. J. VALIS 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
Kaina "L.Ž." ar "L. U." numerio 5c, slunčiant pačia 6c.
Čia pat gallma ir užsienkyti juos.

Yra tai geriausia UŽEIGA lietuviams.

J. M. Makurat Graborjus ir Balsamnotojas
Atlieku viską atakančiai, gerai, greitai ir pigiai
3112 Richmond St., Philadelphia.
Tel.: Keystone 4275 D. east.

Gerai dantys yra neatbutinai reikalingi gerai sveikatai, todėl nueik pas dentistą

Dr. J. I. Halpern
868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

Jis sutvarkis tavo dantis už žema preke. Traukia dantis be skausmo, indeda naujus. Kalba lenkiškai.

Valandos: Dienomis 9 iki 9 vakare. Nedėlomis 9 iki 4 vak.

Telefonai: Bell Kena. 36-18-A Keistone East 42-21-D
JONAS F. BAJ
Lekiškai-Lietuviška Stainė
šiaurinej Philadelphiaj dalyj. Arkliai gatai kiekvienoj valandoj veselioms, kriskytynoms, pagrubams ir pasivažinėjimams.
2501 Edgemont St., Phila., Pa.

ARGO

Gloss Starch

PALAIĐAS krakmolos pridulka pas štorniuką, ir jušų drabužiai lieka pilki arba geltoni. Argo yra geriausias krakmolos visokiems drabužiams—šaltam ar karštam vandenij.

Pamegink baksuka Argo, :: :: tik 5c

GEORGE BELAWSKIS
1216 S. 2nd St. Philadelphia
LIETUVIŠKAS SALIUNAS

Lietuviški kreptiniai o j geriausia degtinė McHenry Treiner ir Linkma vieta geras patarimas, grina lietuviška kalba.

G. W. Kownacki

2372 Orthodox St., Philadelphia

Saliunas ir Vynyczia Geriausi Amerikoniski ir uiznėniai Vynai, Likieriai, Arickai Cigarai. Atsilankykit pas tauti

Keystone Phone Main 14-28 Bell Phone Lombard 2506 A.
VISIEMS ŽINOMAS DR. PHILIP ROVNO
423 PINE ST., PHILADELPHIA, PA.
Priėmimo { Iki 10 15 ryto. Nuo 2 iki 8 P.M. valandos: { Nuo 6 iki 8 vakare.
Gallma susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

KAI zid ka kru potu Porfir tui įstatym saugojimo sa reiktų atsaky nių, tas susiv Tačiaus kreiptų, ypač krečiantj lais tik trokšta žr Taigi ir zidentų susi Krovina rikos kapital priezasties vic labai įtempt Toks atsakym kasdien smar sikos despotiš Ištikrujų dalykų stovis, ma. Teip yr